

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД

ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
ОКОЛНА СРЕДА

Клиент:	МОСВ, Оперативна програма „Околна среда 2014-2020 г.“
Бенефициент:	Изпълнителна агенция по околна среда
Поръчка:	Избор на изпълнители за извършване на анализи и проучвания на видовете и природните местообитания в България, предмет на докладване съгласно чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците
Обособена позиция:	Обособена позиция №1 Анализи и проучвания на видовете и типове местообитания в България, предмет на докладване съгласно чл. 17 от Директивата за местообитанията (92/43/ЕИО)
Номер на поръчката:	00740-2017-0006
Номер на договора:	3683/14.12.2018 г.
Изпълнител:	ДЗЗД „ЕНВИМОН“
Уебсайт:	www.envimon.eu

ДЕЙНОСТ

№ 1

ЗАДАЧИ

№ 1.1 – 1.6

Преглед на постъпилите бележки по оценките и данните от предходното докладване

Група:	За всички групи, предмет на оценка
Вид/Местообитание:	Неприложимо
Тип:	Специален доклад
Изготвил:	Николай Недялков

Документ №: 00740-L0106-SRP-01

Копие №: 01

ИЗДАНИЕ	ДАТА	ОПИСАНИЕ/ПОПРАВКА	ПРЕДАДЕН ОТ	СЪГЛАСУВАЛ	ОДОБРЕН ОТ
А	7/6/2019	ДОКЛАД	Н.НЕДЯЛКОВ Зам. РЪКОВОДИТЕЛ ЕКИП	ЛЮБА ЖИВКОВА, РЪКОВОДИТЕЛ ПРОЕКТ	БОРИС КАРАКУШЕВ ДИРЕКТОР ПРОЕКТ

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ:				
ИМЕ	ИАОС	ДЗЗД „ЕНВИМОН“	ГД ОПОС (МОСВ)	ИА ОСЕС (МФ)
КОПИЕ NO.	01	02	03	04

Проект BG16M1OP002-3.003-0001 „Анализи и проучвания на видове и природни местообитания, предмет на докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията и чл. 12 от Директивата за птиците“

Lever portfolio project
Development Consultants management

Euro Link & Co Ltd

Υλοποιήσε
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΩΝ

Съдържание

ЦЕЛ	3
ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ	3
1. ОБСТОЕН ПРЕГЛЕД НА ПРИЛОЖЕНИЯТА.	4
2. ИЗЯСНЯВАНЕ НА НАУЧНИТЕ РЕЗЕРВИ.	40
3. ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕЯСНОТИ.	43
4. ПРЕГЛЕД НА БЕЛЕЖКИТЕ ПО ОЦЕНКИТЕ.	47
5. ПРЕГЛЕД И АНАЛИЗ НА ОПИСАНИЕТО НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ.	51
6. АНАЛИЗ НА СИТУАЦИЯТА С ВИДОВЕТЕ ОТ ПРИЛОЖЕНИЕ 2.	53
ПРИЛОЖЕНИЯ	58

Цел

Осигуряване на цялостен методологичен подход за извършване на мониторинг и оценка на състоянието.

Техническа спецификация

Дейност 1.: Преглед на постъпилите бележки по оценките и данните от предходното докладване

В рамките на тази дейност следва:

Задача 1.1. Обстоен преглед на приложенията

Да се направи обстоен преглед на приложенията, съдържащи чек-листите, спрямо последните уточнения и предходното докладване, с цел идентифициране и отстраняване на технически грешки на възможно най-ранен етап;

Задача 1.2. Изясняване на научните резерви

Да се изяснят научните резерви за определени видове/типове природни местообитания с оглед определяне на националното им разпространение;

Задача 1.3. Отстраняване на неясноти

На най-ранен етап да се отстранят неясноти, свързани с разпространението на отделни видове и природни местообитания (вкл. по отношение на дефинициите на отделни природни местообитания) от предходното докладване;

Задача 1.4. Преглед на бележките по оценките

Да се прегледат и да се съобразят или оборят постъпилите бележки по оценките и данните от предходното докладване, както и реакцията на ЕК по тях. Те са налични в обобщения европейски доклад, техническото му приложение и инструментът за преглед на оценките на страницата на Европейският тематичен център;

Задача 1.5. Преглед и анализ на описанието на типове природни местообитания

Да се прегледа и анализира описанието на типовете природни местообитания съгласно „Ръководството за определяне на местообитанията от европейска значимост в България“, за които са налице проблеми в дефинирането и отдиференцирането им;

Задача 1.6. Анализ на ситуацията с видовете от Приложение 2

Да се анализира ситуацията с видовете и местообитанията от Приложение 2, за които още от предходното докладване се идентифицират много ниски покрития от мрежата Natura 2000 (под 24%). Да се уточни дали това отговаря на реалното положение или е методологичен проблем (обобщени данни могат да бъдат намерени в документа от Европейския тематичен център "Национално резюме").

1. Обстоен преглед на приложенията.

Извършен е обстоен преглед на приложенията, съдържащи чек-листите с целевите типове природни местообитания и видове от докладването за периода 2013–2018г. с чек-листите за природните местообитания и видовете от докладването за периода 2007-2012г., при който са анализирани разликите, с цел идентифициране и отстраняване на вероятни технически грешки на възможно най-ранения етап.

Анализът е насочен основно към:

1.1. РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПРИРОДНИТЕ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ В БИОГЕОГРАФСКАТА ТЕРИТОРИЯ НА СТРАНАТА ПО ОТНОШЕНИЕ НА ЧЕТИРИТЕ БИОГЕОГРАФСКИ РЕГИОНА (БГР - АЛПИЙСКИ, КОНТИНЕНТАЛЕН, ЧЕРНОМОРСКИ ИЛИ МОРСКИ В АКВАТОРИЯТА НА МЕРНО МОРЕ), ВКЛ. ПО ОТНОШЕНИЕ НА ТОВА ДАЛИ ЦЕЛЕВИТЕ ОБЕКТИ СА ПРИСЪСТВАЛИ, НО ВЕЧЕ СА ИЗЧЕЗНАЛИ ОТ СЪОТВЕТНАТА БИОГЕОГРАФСКА ТЕРИТОРИЯ НА СТРАНАТА;

С присъединяването си към ЕС през 2007 г. България прави следните предложения за промени и допълнения в приложенията на Директива за местообитанията:

- 4 нови вида растения, от които се приемат 3 - Имануелова метличина - *Centaurea immanuelis*; Калописиев дланокоренник - *Dactylorhiza kalopissii*; Дългошпореста теменуга - *Viola delphinantha*
- 6 вида животни от които се приемат 4 – вълк - *Canis lupus*; пъстър пор - *Vormela peregusna*; Добруджански хомяк - *Mesocricetus newtoni*; Мишевиден сънливец - *Miomys roachi*

или общо 7 вида за включване в приложенията на Директивата от 10 предложени, което се равнява на 70 % от предложенията

- 15 нови типа природни местообитания, от които се приемат 11, което се равнява на 80 % от предложенията - 40B0, 62C0, 62D0, 91W0, 91S0, 91AA, 91Z0, 91BA, 9410, 91CA, 95A0.

Въз основа на табличния анализ на двата чек-листа съпоставим с ГИС анализ е изяснено разпространението на целевите видове и типове природни местообитания. **По отделните целеви обекти анализът на информацията показва следното:**

■ **Безгръбначни животни** - 53 вида безгръбначни животни са включени в чек-листа за докладването през 2013-2018. При съпоставка с чек-листа за докладването през 2007-2012 се установява, че: 2 вида са отпаднали – 4030 *Colias myrmidone*, който е бил научна резерва в Континенталния БГР и 1067 *Lopinga achine*, който е бил присъстващ в Континенталния БГР; 3 вида са добавени в чек-листа за докладването през 2013-2018, както следва: 1042 *Leucorrhinia pectoralis*, 1043 *Lindenia tetraphylla* и 4038 *Lycaena helle*; 3 вида от двата референтни списъка са с разлики в имената и кодовете – 1061 *Maculinea nausithous*, 6908 *Morimus asper funereus* и 6966 *Osmoderma eremita* Complex; 2 вида са посочени като научна резерва и в двата референтни списъка – 4027 *Arytrura musculus* и 4043 *Pseudophilotes bavius*; видът 4033 *Erannis ankeraria* е научна резерва в Черноморския БГР и присъстващ и Континенталния БГР по двата референтни списъка; видът 6928 *Hirudo verbana* има разлика в кода и името в двата референтни списъка. В Техническото задание са включени 52 вида. Видът 6966 *Osmoderma eremita* Complex е включена в чек-листа за докладването през 2013-2018, а в заданието е посочен видът *Osmoderma barnabita*. Видът 1042 *Leucorrhinia pectoralis* е включен в чек-листа за докладването през 2013-2018 като изчезнал от Континенталния БГР и не е посочен в Техническото задание

Референтен списък Докладване 2013-2018						Референтен списък Докладване 2007-2012					
species code	species name for Article 17 reporting	region				species code	speciesname	region			
		ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS
1014	<i>Vertigo angustior</i>	-	PRE	PRE	-	1014	<i>Vertigo angustior</i>	-	1	1	-
1016	<i>Vertigo moulinsiana</i>	-	PRE	PRE	-	1016	<i>Vertigo moulinsiana</i>	-	1	1	-
1026	<i>Helix pomatia</i>	PRE	PRE	PRE	-	1026	<i>Helix pomatia</i>	1	1	1	-
1032	<i>Unio crassus</i>	PRE	PRE	PRE	-	1032	<i>Unio crassus</i>	1	1	1	-
1037	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	PRE	PRE	PRE	-	1037	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	1	1	1	-
1042	<i>Leucorrhinia pectoralis</i>	-	-	EXp	-						
1043	<i>Lindenia tetraphylla</i>	-	-	PRE	-						
1050	<i>Saga pedo</i>	-	-	PRE	-	1050	<i>Saga pedo</i>	-	-	1	-
1053	<i>Zerynthia polyxena</i>	PRE	PRE	PRE	-	1053	<i>Zerynthia polyxena</i>	1	1	1	-
1056	<i>Parnassius mnemosyne</i>	PRE	PRE	PRE	-	1056	<i>Parnassius mnemosyne</i>	1	1	1	-
1057	<i>Parnassius apollo</i>	PRE	-	PRE	-	1057	<i>Parnassius apollo</i>	1	-	1	-
1058	<i>Maculinea arion</i>	PRE	PRE	PRE	-	1058	<i>Maculinea arion</i>	1	1	1	-
1060	<i>Lycaena dispar</i>	PRE	PRE	PRE	-	1060	<i>Lycaena dispar</i>	1	1	1	-

Референтен списък Докладване 2013-2018						Референтен списък Докладване 2007-2012					
species code	species name for Article 17 reporting	region				species code	speciesname	region			
		ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS
1061	Maculinea nausithous	-	-	PRE	-	6179	Phengaris nausithous	-	-	1	-
1065	Euphydryas aurinia	PRE	PRE	PRE	-	1065	Euphydryas aurinia	1	1	1	-
1066	Apatura metis	-	-	PRE	-	1066	Apatura metis	-	-	1	-
1071	Coenonympha oedippus	-	PRE	-	-	1071	Coenonympha oedippus	-	1	-	-
1074	Eriogaster catax	PRE	-	PRE	-	1074	Eriogaster catax	1	-	1	-
1076	Proserpinus proserpina	PRE	PRE	PRE	-	1076	Proserpinus proserpina	1	1	1	-
1077	Hyles hippophaes	-	PRE	PRE	-	1077	Hyles hippophaes	-	1	1	-
1079	Limoniscus violaceus	-	-	PRE	-	1079	Limoniscus violaceus	-	-	1	-
1083	Lucanus cervus	PRE	PRE	PRE	-	1083	Lucanus cervus	1	1	1	-
1086	Cucujus cinnaberinus	PRE	PRE	PRE	-	1086	Cucujus cinnaberinus	1	1	1	-
1087	Rosalia alpina	PRE	PRE	PRE	-	1087	Rosalia alpina	1	1	1	-
1088	Cerambyx cerdo	PRE	PRE	PRE	-	1088	Cerambyx cerdo	1	1	1	-
1091	Astacus astacus	PRE	-	PRE	-	1091	Astacus astacus	1	-	1	-
1093	Austropotamobius torrentium	PRE	-	PRE	-	1093	Austropotamobius torrentium	1	-	1	-
1914	Carabus menetriesi pacholei	-	-	PRE	-	1914	Carabus menetriesi pacholei	-	-	1	-
4011	Bolbelasmus unicornis	-	PRE	PRE	-	4011	Bolbelasmus unicornis	-	1	1	-
4013	Carabus hungaricus	-	-	PRE	-	4013	Carabus hungaricus	-	-	1	-
4014	Carabus variolosus	PRE	-	PRE	-	4014	Carabus variolosus	1	-	1	-
4020	Pilemia tigrina	PRE	-	PRE	-	4020	Pilemia tigrina	1	-	1	-
4022	Probaticus subrugosus	-	PRE	PRE	-	4022	Probaticus subrugosus	-	1	1	-
4026	Rhysodes sulcatus	PRE	-	PRE	-	4026	Rhysodes sulcatus	1	-	1	-
4027	Arytrura musculus	-	SCR	SCR	-	4027	Arytrura musculus	-	SR	SR	-
4028	Catopta thrips	-	PRE	PRE	-	4028	Catopta thrips	-	1	1	-
4032	Dioszeghyana schmidtii	PRE	PRE	PRE	-	4032	Dioszeghyana schmidtii	1	1	1	-
4033	Erannis ankeraria	-	SCR	PRE	-	4033	Erannis ankeraria	-	SR	1	-

Референтен списък Докладване 2013-2018						Референтен списък Докладване 2007-2012					
species code	species name for Article 17 reporting	region				species code	speciesname	region			
		ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS
4037	Lignyopectera fumidaria	-	-	PRE	-	4037	Lignyopectera fumidaria	-	-	1	-
4038	Lycaena helle	PRE	-	-	-						
4039	Nymphalis vaualbum	PRE	-	PRE	-	4039	Nymphalis vaualbum	1	-	1	-
4042	Polyommatus eroides	PRE	-	PRE	-	4042	Polyommatus eroides	1	-	1	-
4043	Pseudophilotes bavius	-	-	SCR	-	4043	Pseudophilotes bavius	-	-	SR	-
4045	Coenagrion ornatum	PRE	PRE	PRE	-	4045	Coenagrion ornatum	1	1	1	-
4046	Cordulegaster heros	PRE	-	PRE	-	4046	Cordulegaster heros	1	-	1	-
4053	Paracaloptenus caloptenoides	PRE	PRE	PRE	-	4053	Paracaloptenus caloptenoides	1	1	1	-
4056	Anisus vorticulus	-	PRE	PRE	-	4056	Anisus vorticulus	-	1	1	-
4064	Theodoxus transversalis	-	-	PRE	-	4064	Theodoxus transversalis	-	-	1	-
6169	Euphydryas maturna	-	PRE	PRE	-	6169	Euphydryas maturna	-	1	1	-
6199	Euplagia quadripunctaria	PRE	PRE	PRE	-	6199	Euplagia quadripunctaria	1	1	1	-
6908	Morimus asper funereus	PRE	PRE	PRE	-	1089	Morimus funereus	1	1	1	-
6928	Hirudo verbana	PRE	PRE	PRE	-	1034	Hirudo medicinalis	1	1	1	-
6966	Osmoderma eremita Complex	PRE	PRE	PRE	-	1084	Osmoderma eremita	1	1	1	-
						4030	Colias myrmidone	-	-	SR	-
						1067	Lopinga achine	-	-	1	-

▪ **Рибни** – 35 вида риби са включени в чек-листа за докладването през 2013-2018. При съпоставка с чек-листа за докладването през 2007-2012 се установява, че: видът 1101 *Acipenser sturio* е добавен в новия списък като изчезнал от Континенталния и Морския БГР; видът 5300 *Cobitis pontica* е бил посочен с научна резерва в Черноморския БГР в чек-листа от предходното докладване, а сега трябва да се докладва за България заедно с още два вида (*Cobitis strumicae*, *Cobitis elongatoides*) в общ доклад *Cobitis taenia* Complex; 9 вида са с променени кодове и имена в двата референтни списъка – 6964 *Barbus meridionalis* all others, 6963 *Cobitis taenia* Complex, 6965 *Cottus gobio* all others, 6143 *Romanogobio kesslerii*, 6145 *Romanogobio uranoscopus*, 5329 *Romanogobio vladukovi*, 5197 *Sabanejewia balcanica*, 5347 *Sabanejewia bulgarica*, 6147 *Telestes souffia*; 1 вид е описан и в двата референтни списъка като изчезнал в Черноморския и Континенталния БГР – 5041 *Acipenser nudiventris*; 3 вида са описани с таксономична несигурност, но присъства в съответния БГР – 5265 *Barbus bergi*, 5088 *Barbus cyclolepis* и 5263 *Barbus strumicae*, които в Директива за местообитанията са отнесени към *Barbus plebejus*; видът 6147 *Telestes souffia* е посочен в чек-листа за докладването през 2013-2018 като научна резерва в Алпийския БГР, докато в предходния списък е бил присъстващ. В Техническото задание са включени 38 вида, тъй като в чек-листа няколко вида са обединени, а един е добавен.

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
1101	<i>Acipenser sturio</i>	<i>Acipenser sturio</i>	-	-	Exp	Exp							
1130	<i>Aspius aspius</i>	<i>Aspius aspius</i>	-	PRE	PRE	-	1130	<i>Aspius aspius</i>	-	1	1	-	
1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	<i>Misgurnus fossilis</i>	-	PRE	PRE	-	1145	<i>Misgurnus fossilis</i>	-	1	1	-	
1157	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	-	-	PRE	-	1157	<i>Gymnocephalus schraetzer</i>	-	-	1	-	
1159	<i>Zingel zingel</i>	<i>Zingel zingel</i>	-	-	PRE	-	1159	<i>Zingel zingel</i>	-	-	1	-	
1160	<i>Zingel streber</i>	<i>Zingel</i> spp. (except <i>Zingel asper</i> and <i>Zingel zingel</i>)	-	-	PRE	-	1160	<i>Zingel streber</i>	-	-	1	-	
2011	<i>Umbra krameri</i>	<i>Umbra krameri</i>	-	-	PRE	-	2011	<i>Umbra krameri</i>	-	-	1	-	
2484	<i>Eudontomyzon mariae</i>	<i>Eudontomyzon</i> spp.	-	-	PRE	-	2484	<i>Eudontomyzon mariae</i>	-	-	1	-	
2487	<i>Acipenser ruthenus</i>	Acipenseridae, all species not mentioned in Annex IV	-	-	PRE	-	2487	<i>Acipenser ruthenus</i>	-	-	1	-	
2488	<i>Acipenser stellatus</i>	Acipenseridae, all species not mentioned in Annex IV	-	-	PRE	PRE	2488	<i>Acipenser stellatus</i>	-	1	1	-	

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012					
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region			
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS
2489	Huso huso	Acipenseridae, all species not mentioned in Annex IV	-	-	PRE	PRE	2489	Huso huso	-	1	1	-
2522	Pelecus cultratus	Pelecus cultratus	-	-	PRE	-	2522	Pelecus cultratus	-	-	1	-
2533	Cobitis elongata	Cobitis elongata	-	-	PRE	-	2533	Cobitis elongata	-	-	1	-
2555	Gymnocephalus baloni	Gymnocephalus baloni	-	-	PRE	-	2555	Gymnocephalus baloni	-	-	1	-
4125	Alosa immaculata	Alosa spp.	-	PRE	PRE	-	4125	Alosa immaculata	-	1	1	IRM
4127	Alosa tanaica	Alosa spp.	-	PRE	PRE	-	4127	Alosa tanaica	-	1	1	IRM
5040	Acipenser gueldenstaedtii	Acipenseridae, all species not mentioned in Annex IV	-	-	PRE	PRE	5040	Acipenser gueldenstaedtii	-	1	1	-
5041	Acipenser nudiventris	Acipenseridae, all species not mentioned in Annex IV	-	EXp	EXp	-	5041	Acipenser nudiventris	-	PEX	PEX	-
5085	Barbus barbus	Barbus spp.	-	-	PRE	-	5085	Barbus barbus	-	-	1	-
5088	Barbus cyclolepis	Barbus plebejus	TAX	-	TAX	-	5088	Barbus cyclolepis	LR	-	LR	-
5197	Sabanejewia balcanica	Sabanejewia aurata	PRE	-	PRE	-	1146	Sabanejewia aurata	1	-	1	-
5263	Barbus strumicae	Barbus plebejus	TAX	-	TAX	-	5263	Barbus strumicae	N/S R TAX	-	N/SR TAX	-
5265	Barbus bergi	Barbus plebejus	-	TAX	TAX	-	5265	Barbus bergi	-	LR	LR	-
5288	Alburnus mandrensis	Chalcalburnus chalcoides	-	PRE	PRE	-	5288	Alburnus mandrensis	-	1	1	-
5290	Alburnus schischkovi	Chalcalburnus chalcoides	-	PRE	PRE	-	5290	Alburnus schischkovi	-	1	SR	-
5291	Alburnus sarmaticus	Chalcalburnus chalcoides	-	-	PRE	-	5291	Alburnus sarmaticus	-	-	1	-
5329	Romanogobio vladykovi	Gobio albipinnatus	-	-	PRE	-	6158	Gobio vladykovi	-	-	1	-
5339	Rhodeus amarus	Rhodeus sericeus amarus	PRE	PRE	PRE	-	5339	Rhodeus amarus	1	1	1	-
5347	Sabanejewia bulgarica	Sabanejewia aurata	PRE	-	PRE	-	1146	Sabanejewia aurata	1	-	1	-
6143	Romanogobio kesslerii	Gobio kessleri	-	-	PRE	-	2511	Gobio kessleri	-	-	1	-

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012					
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region			
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS
6145	Romanogobio uranoscopus	Gobio uranoscopus	PRE	-	PRE	-	1122	Gobio uranoscopus	1	-	1	-
6147	Telestes souffia	Leuciscus souffia	SCR	-	-	-	1131	Leuciscus souffia	1	-	-	-
6963	Cobitis taenia Complex	Cobitis taenia	PRE	PRE	PRE	-	1149	Cobitis taenia	1	1	1	-
6964	Barbus meridionalis all others	Barbus meridionalis	PRE	-	PRE	-	1138	Barbus meridionalis	1	-	1	-
6965	Cottus gobio all others	Cottus gobio	PRE	-	PRE	-	1163	Cottus gobio	1	-	1	-
							5300	Cobitis pontica	-	SR	-	-

▪ **Земноводни и влечуги** - 44 вида са включени в чек-листа за докладването през 2013-2018. При съпоставка с чек-листа за докладването през 2007-2012 се установява, че: 3 вида са добавени в новия списък – 6981 *Pelophylax lessonae*, 6954 *Pelophylax kurtmuelleri*, и 1298 *Vipera ursinii*, който е изчезнал от Континенталния БГР; 10 вида имат промяна в кода и името – 6997 *Bufo viridis*, 6138 *Dolichophis caspius*, 2373 *Mauremys rivulata*, 6958 *Mediodactylus kotschy*, 6990 *Pelophylax bedriagae*, 6976 *Pelophylax esculentus*, 6938 *Pelophylax ridibundus*, 6092 *Platyseps najadum*, 6091 *Zamenis longissimus*, 6095 *Zamenis situla*; видът 1993 *Triturus dobrogicus* е посочен като научна резерва и в двата референтни списъка за Черноморския БГР, докато в Континенталния БГР е присъстващ. В Техническото задание са посочени 44 вида. Видът 1269 *Ophisaurus apodus* е посочен в Техническото задание като *Pseudopus apodus*.

species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region			
			ALP	BLS	CON	MBS			ALP	BLS	CON	MBS
1166	<i>Triturus cristatus</i>	<i>Triturus cristatus</i> (<i>Triturus cristatus cristatus</i>)	PRE	-	PRE	-	1166	<i>Triturus cristatus</i>	1	-	1	-
1171	<i>Triturus karelinii</i>	<i>Triturus karelinii</i> (<i>Triturus cristatus karelinii</i>)	PRE	PRE	PRE	-	1171	<i>Triturus karelinii</i>	1	1	1	-
1188	<i>Bombina bombina</i>	<i>Bombina bombina</i>	-	PRE	PRE	-	1188	<i>Bombina bombina</i>	-	1	1	-
1193	<i>Bombina variegata</i>	<i>Bombina variegata</i>	PRE	-	PRE	-	1193	<i>Bombina variegata</i>	1	-	1	-
1197	<i>Pelobates fuscus</i>	<i>Pelobates fuscus</i>	-	PRE	PRE	-	1197	<i>Pelobates fuscus</i>	-	1	1	-
1200	<i>Pelobates syriacus</i>	<i>Pelobates syriacus</i>	-	PRE	PRE	-	1200	<i>Pelobates syriacus</i>	-	1	1	-
1203	<i>Hyla arborea</i>	<i>Hyla arborea</i>	PRE	PRE	PRE	-	1203	<i>Hyla arborea</i>	1	1	1	-
1208	<i>Rana graeca</i>	<i>Rana graeca</i>	PRE	-	PRE	-	1208	<i>Rana graeca</i>	1	-	1	-
1209	<i>Rana dalmatina</i>	<i>Rana dalmatina</i>	PRE	PRE	PRE	-	1209	<i>Rana dalmatina</i>	1	1	1	-
1213	<i>Rana temporaria</i>	<i>Rana temporaria</i>	PRE	-	PRE	-	1213	<i>Rana temporaria</i>	1	-	1	-
1217	<i>Testudo hermanni</i>	<i>Testudo hermanni</i>	PRE	PRE	PRE	-	1217	<i>Testudo hermanni</i>	1	1	1	-
1219	<i>Testudo graeca</i>	<i>Testudo graeca</i>	PRE	PRE	PRE	-	1219	<i>Testudo graeca</i>	1	1	1	-
1220	<i>Emys orbicularis</i>	<i>Emys orbicularis</i>	PRE	PRE	PRE	-	1220	<i>Emys orbicularis</i>	1	1	1	-
1238	<i>Podarcis erhardii</i>	<i>Podarcis erhardii</i>	PRE	-	PRE	-	1238	<i>Podarcis erhardii</i>	1	-	1	-

species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region			
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS
1248	Podarcis taurica	Podarcis taurica	PRE	PRE	PRE	-	1248	Podarcis taurica	1	1	1	-
1251	Lacerta trilineata	Lacerta trilineata	-	PRE	PRE	-	1251	Lacerta trilineata	-	1	1	-
1256	Podarcis muralis	Podarcis muralis	PRE	PRE	PRE	-	1256	Podarcis muralis	1	1	1	-
1261	Lacerta agilis	Lacerta agilis	PRE	PRE	PRE	-	1261	Lacerta agilis	1	1	1	-
1263	Lacerta viridis	Lacerta viridis	PRE	PRE	PRE	-	1263	Lacerta viridis	1	1	1	-
1268	Ophisops elegans	Ophisops elegans	-	-	PRE	-	1268	Ophisops elegans	-	-	1	-
1269	Ophisaurus apodus	Ophisaurus apodus	-	PRE	PRE	-	1269	Ophisaurus apodus	-	1	1	-
1276	Ablepharus kitaibelii	Ablepharus kitaibelii	PRE	PRE	PRE	-	1276	Ablepharus kitaibelii	1	1	1	-
1277	Eryx jaculus	Eryx jaculus	-	-	PRE	-	1277	Eryx jaculus	-	-	1	-
1279	Elaphe quatuorlineata	Elaphe quatuorlineata	-	-	PRE	-	1279	Elaphe quatuorlineata	-	-	1	-
1283	Coronella austriaca	Coronella austriaca	PRE	PRE	PRE	-	1283	Coronella austriaca	1	1	1	-
1289	Telescopus fallax	Telescopus falax	-	-	PRE	-	1289	Telescopus fallax	-	-	1	-
1292	Natrix tessellata	Natrix tessellata	PRE	PRE	PRE	-	1292	Natrix tessellata	1	1	1	-
1295	Vipera ammodytes	Vipera ammodytes	PRE	PRE	PRE	-	1295	Vipera ammodytes	1	1	1	-
1298	Vipera ursinii	Vipera ursinii (except Vipera ursinii rakosiensis)	-	-	EXp	-						
1993	Triturus dobrogicus	Triturus dobrogicus (Triturus cristatus dobrogicus)	-	SCR	PRE	-	1993	Triturus dobrogicus	-	SR	1	-
2373	Mauremys rivulata	Mauremys caspica	-	PRE	PRE	-	1222	Mauremys caspica	-	1	1	-
5194	Elaphe sauromates	Elaphe quatuorlineata	-	PRE	PRE	-	5194	Elaphe sauromates	-	1	1	-
5364	Triturus macedonicus	Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)	PRE	-	-	-	5364	Triturus macedonicus	1	-	-	-
6091	Zamenis longissimus	Elaphe longissima	PRE	PRE	PRE	-	1281	Elaphe longissima	1	1	1	-
6092	Platyceps najadum	Coluber najadum	PRE	-	PRE	-	1286	Coluber najadum	1	-	1	-
6095	Zamenis situla	Elaphe situla	-	PRE	PRE	-	1293	Elaphe situla	-	1	1	-
6138	Dolichophis caspius	Coluber caspius	PRE	PRE	PRE	-	1278	Coluber caspius	1	1	1	-

species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region			
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS
6938	Pelophylax ridibundus	Rana ridibunda	PRE	PRE	PRE	-	1212	Rana ridibunda	1	1	1	-
6954	Pelophylax kurtmuelleri	Rana ridibunda	-	-	PRE	-						
6958	Mediodactylus kotschy	Cyrtopodion kotschy	-	PRE	PRE	-	1228	Cyrtopodion kotschy	-	1	1	-
6976	Pelophylax esculentus	Rana esculenta	-	PRE	PRE	-	1210	Rana esculenta	-	1	1	-
6981	Pelophylax lessonae	Rana lessonae	-	-	PRE	-						
6990	Pelophylax bedriagae	Rana ridibunda	-	PRE	PRE	-	1212	Rana ridibunda	1	1	1	-
6997	Bufotes viridis	Bufo viridis	PRE	PRE	PRE	-	1201	Bufo viridis	1	1	1	-

- **Бозайници** - 22 вида са включени в чек-листа за докладването през 2013-2018. При съпоставка с чек-листа за докладването през 2007-2012 се установява, че: 2 вида са добавени в новия списък – 1366 *Monachus monachus*, който е изчезнал от Морския БГР и 2021 *Sicista subtilis*, който е посочен в Черноморския и Континенталния БГР. В Техническото задание са посочени 22 вида.

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
1335	<i>Spermophilus citellus</i>	<i>Spermophilus citellus</i> (<i>Citellus citellus</i>)	PRE	PRE	PRE	-	1335	<i>Spermophilus citellus</i>	1	1	1	-	
1339	<i>Cricetus cricetus</i>	<i>Cricetus cricetus</i>	-	-	PRE	-	1339	<i>Cricetus cricetus</i>	-	-	1	-	
1341	<i>Muscardinus avellanarius</i>	All species except <i>Glis glis</i> and <i>Eliomys quercinus</i>	PRE	PRE	PRE	-	1341	<i>Muscardinus avellanarius</i>	1	1	1	-	
1342	<i>Dryomys nitedula</i>	All species except <i>Glis glis</i> and <i>Eliomys quercinus</i>	PRE	PRE	PRE	-	1342	<i>Dryomys nitedula</i>	1	1	1	-	
1349	<i>Tursiops truncatus</i>	<i>Tursiops truncatus</i>	-	-	-	PRE	1349	<i>Tursiops truncatus</i>	-	-	-	1	
1350	<i>Delphinus delphis</i>	All other Cetacea	-	-	-	PRE	1350	<i>Delphinus delphis</i>	-	-	-	1	
1351	<i>Phocoena phocoena</i>	<i>Phocoena phocoena</i>	-	-	-	PRE	1351	<i>Phocoena phocoena</i>	-	-	-	1	
1352	<i>Canis lupus</i>	<i>Canis lupus</i>	PRE	PRE	PRE	-	1352	<i>Canis lupus</i>	1	1	1	-	
1353	<i>Canis aureus</i>	<i>Canis aureus</i>	PRE	PRE	PRE	-	1353	<i>Canis aureus</i>	1	1	1	-	
1354	<i>Ursus arctos</i>	<i>Ursus arctos</i>	PRE	-	PRE	-	1354	<i>Ursus arctos</i>	1	-	1	-	
1355	<i>Lutra lutra</i>	<i>Lutra lutra</i>	PRE	PRE	PRE	-	1355	<i>Lutra lutra</i>	1	1	1	-	
1357	<i>Martes martes</i>	<i>Martes martes</i>	PRE	PRE	PRE	-	1357	<i>Martes martes</i>	1	1	1	-	
1358	<i>Mustela putorius</i>	<i>Mustela putorius</i>	PRE	PRE	PRE	-	1358	<i>Mustela putorius</i>	1	1	1	-	
1361	<i>Lynx lynx</i>	<i>Lynx lynx</i>	PRE	OCC	PRE	-	1361	<i>Lynx lynx</i>	1	1	1	-	
1363	<i>Felis silvestris</i>	<i>Felis silvestris</i>	PRE	PRE	PRE	-	1363	<i>Felis silvestris</i>	1	1	1	-	
1366	<i>Monachus monachus</i>	<i>Monachus monachus</i>	-	-	-	Exp							
1371	<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	PRE	-	PRE	-	1371	<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>	1	-	1	-	
2021	<i>Sicista subtilis</i>	<i>Sicista subtilis</i>	-	MAR	MAR	-							
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i>	<i>Mesocricetus newtoni</i>	-	PRE	PRE	-	2609	<i>Mesocricetus newtoni</i>	-	1	1	-	

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
2617	Myomimus roachi	Myomimus roachi	-	PRE	PRE	-	2617	Myomimus roachi	-	1	1	-	
2633	Mustela eversmanii	Mustela eversmanii	-	PRE	PRE	-	2633	Mustela eversmanii	-	1	1	-	
2635	Vormela peregusna	Vormela peregusna	PRE	PRE	PRE	-	2635	Vormela peregusna	1	1	1	-	

- **Прилепи** - 33 вида са включени в чек-листа за докладването през 2013-2018. При съпоставка с чек-листа за докладването през 2007-2012 се установява, че: видът *Eptesicus nilssonii* бил в стария референтен списък научна резерва само в Алпийския БГР, а в новия списък е посочен като присъстващ. В Техническото задание са посочени 33 вида, като на 3 вида от е допусната техническа грешка при изписване на имената им.

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
1302	Rhinolophus mehelyi	Rhinolophus mehelyi	PRE	PRE	PRE	-	1302	Rhinolophus mehelyi	1	1	1	-	
1303	Rhinolophus hipposideros	Rhinolophus hipposideros	PRE	PRE	PRE	-	1303	Rhinolophus hipposideros	1	1	1	-	
1304	Rhinolophus ferrumequinum	Rhinolophus ferrumequinum	PRE	PRE	PRE	-	1304	Rhinolophus ferrumequinum	1	1	1	-	
1305	Rhinolophus euryale	Rhinolophus euryale	PRE	PRE	PRE	-	1305	Rhinolophus euryale	1	1	1	-	
1306	Rhinolophus blasii	Rhinolophus blasii	PRE	PRE	PRE	-	1306	Rhinolophus blasii	1	1	1	-	
1307	Myotis blythii	Myotis blythii	PRE	PRE	PRE	-	1307	Myotis blythii	1	1	1	-	
1308	Barbastella barbastellus	Barbastella barbastellus	PRE	PRE	PRE	-	1308	Barbastella barbastellus	1	1	1	-	
1309	Pipistrellus pipistrellus	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1309	Pipistrellus pipistrellus	1	1	1	-	
1310	Miniopterus schreibersii	Miniopterus schreibersii	PRE	PRE	PRE	-	1310	Miniopterus schreibersii	1	1	1	-	
1312	Nyctalus noctula	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1312	Nyctalus noctula	1	1	1	-	
1313	Eptesicus nilssonii	All other Microchiroptera	PRE	-	-	-	1313	Eptesicus nilssonii	SR	-	-	-	
1314	Myotis daubentonii	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1314	Myotis daubentonii	1	1	1	-	
1316	Myotis capaccinii	Myotis capaccinii	PRE	PRE	PRE	-	1316	Myotis capaccinii	1	1	1	-	

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
1317	Pipistrellus nathusii	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1317	Pipistrellus nathusii	1	1	1	-	
1318	Myotis dasycneme	Myotis dasycneme	-	-	OCC	-	1318	Myotis dasycneme	-	-	OCC	-	
1320	Myotis brandtii	All other Microchiroptera	PRE	-	PRE	-	1320	Myotis brandtii	1	-	1	-	
1321	Myotis emarginatus	Myotis emarginatus	PRE	PRE	PRE	-	1321	Myotis emarginatus	1	1	1	-	
1322	Myotis nattereri	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1322	Myotis nattereri	1	1	1	-	
1323	Myotis bechsteinii	Myotis bechsteinii	PRE	PRE	PRE	-	1323	Myotis bechsteinii	1	1	1	-	
1324	Myotis myotis	Myotis myotis	PRE	PRE	PRE	-	1324	Myotis myotis	1	1	1	-	
1326	Plecotus auritus	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1326	Plecotus auritus	1	1	1	-	
1327	Eptesicus serotinus	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1327	Eptesicus serotinus	1	1	1	-	
1328	Nyctalus lasiopterus	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1328	Nyctalus lasiopterus	1	1	1	-	
1329	Plecotus austriacus	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1329	Plecotus austriacus	1	1	1	-	
1330	Myotis mystacinus	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1330	Myotis mystacinus	1	1	1	-	
1331	Nyctalus leisleri	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	1331	Nyctalus leisleri	1	1	1	-	
1332	Vespertilio murinus	All other Microchiroptera	PRE	OCC	PRE	-	1332	Vespertilio murinus	1	1	1	-	
1333	Tadarida teniotis	All other Microchiroptera	PRE	-	PRE	-	1333	Tadarida teniotis	1	-	1	-	
2016	Pipistrellus kuhlii	All other Microchiroptera	OCC	PRE	PRE	-	2016	Pipistrellus kuhlii	1	1	1	-	
5003	Myotis alcaethoe	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	5003	Myotis alcaethoe	1	1	1	-	
5004	Myotis aurascens	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	5004	Myotis aurascens	1	1	1	-	
5009	Pipistrellus pygmaeus	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	5009	Pipistrellus pygmaeus	1	1	1	-	
5365	Hypsugo savii	All other Microchiroptera	PRE	PRE	PRE	-	5365	Hypsugo savii	1	1	1	-	

■ **Висши растения** – 27 вида висши растения включени в чек-листа за докладването през 2013-2018, от които 2 вида са добавени в новия референтен списък, като изчезнали – 1832 *Caldesia parnassifolia*, 1903 *Liparis loeselii*. При съпоставка с чек-листа за докладването през 2007-2012 се установяват таксономични разлики в кодове и имена за 3 вида – 6996 *Dactylorhiza kalopissii* subsp. *kalopissii*, 6927 *Himantoglossum jankaе*, 6948 *Pontechium maculatum* subsp. *maculatum*. Един вид 4096 *Gladiolus palustris* в двата референтни списъка е посочен с научна резерва в Континенталния БГР. Един вид 2285 *Colchicum arenarium* в предходното докладване е бил научна резерва в Континенталния БГР, а сега е изключен от новия референтен списък, респективно не е включен и в Техническото задание. В Техническото задание са включени четири отделни вида (*Lycopodium clavatum*; *Huperzia selago*; *Diphasiastrum alpinum*, *Lycopodiella inundata*), които в чек-листа за докладването през 2013-2018 са обединени в *Lycopodium* spp. В Техническото задание са включени 30 вида, от които 4 вида се докладват като група- *Lycopodium*.

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
1413	<i>Lycopodium</i> spp.	<i>Lycopodium</i> spp.	PRE	-	PRE	-	1413	<i>Lycopodium</i> spp.	1	-	1	-	
1428	<i>Marsilea quadrifolia</i>	<i>Marsilea quadrifolia</i>	-	-	PRE	-	1428	<i>Marsilea quadrifolia</i>	-	-	1	-	
1516	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	-	-	PRE	-	1516	<i>Aldrovanda vesiculosa</i>	-	-	1	-	
1590	<i>Viola delphinantha</i>	<i>Viola delphinantha</i>	PRE	-	-	-	1590	<i>Viola delphinantha</i>	1	-	-	-	
1657	<i>Gentiana lutea</i>	<i>Gentiana lutea</i>	PRE	-	PRE	-	1657	<i>Gentiana lutea</i>	1	-	1	-	
1725	<i>Lindernia procumbens</i>	<i>Lindernia procumbens</i>	-	-	PRE	-	1725	<i>Lindernia procumbens</i>	-	-	1	-	
1739	<i>Ramonda serbica</i>	<i>Ramonda serbica</i>	-	-	PRE	-	1739	<i>Ramonda serbica</i>	-	-	1	-	
1758	<i>Ligularia sibirica</i>	<i>Ligularia sibirica</i>	PRE	-	-	-	1758	<i>Ligularia sibirica</i>	1	-	-	-	
1763	<i>Artemisia eriantha</i>	<i>Artemisia eriantha</i>	PRE	-	-	-	1763	<i>Artemisia eriantha</i>	1	-	-	-	
1832	<i>Caldesia parnassifolia</i>	<i>Caldesia parnassifolia</i>	-	-	EXp	-							
1845	<i>Fritillaria gussichiae</i>	<i>Fritillaria gussichiae</i>	PRE	-	PRE	-	1845	<i>Fritillaria gussichiae</i>	1	-	1	-	
1846	<i>Fritillaria drenovskii</i>	<i>Fritillaria drenovskii</i>	PRE	-	-	-	1846	<i>Fritillaria drenovskii</i>	1	-	-	-	
1849	<i>Ruscus aculeatus</i>	<i>Ruscus aculeatus</i>	PRE	PRE	PRE	-	1849	<i>Ruscus aculeatus</i>	1	1	1	-	
1866	<i>Galanthus nivalis</i>	<i>Galanthus nivalis</i>	-	PRE	PRE	-	1866	<i>Galanthus nivalis</i>	-	1	1	-	
1898	<i>Eleocharis carniolica</i>	<i>Eleocharis carniolica</i>	-	-	PRE	-	1898	<i>Eleocharis carniolica</i>	-	-	1	-	
1902	<i>Cypripedium calceolus</i>	<i>Cypripedium calceolus</i>	PRE	-	-	-	1902	<i>Cypripedium calceolus</i>	1	-	-	-	

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
1903	Liparis loeselii	Liparis loeselii	-	-	EXp	-							
2079	Moehringia jankae	Moehringia jankae	-	-	PRE	-	2079	Moehringia jankae	-	-	1	-	
2125	Potentilla emilii-popii	Potentilla emilii-popii	-	PRE	PRE	-	2125	Potentilla emilii-popii	-	1	1	-	
2253	Centaurea jankae	Centaurea jankae	-	-	PRE	-	2253	Centaurea jankae	-	-	1	-	
4080	Centaurea immanuelis-loewii	Centaurea immanuelis-loewii	-	-	PRE	-	4080	Centaurea immanuelis-loewii	-	-	1	-	
4091	Crambe tataria	Crambe tataria	-	PRE	PRE	-	4091	Crambe tataria	-	1	1	-	
4096	Gladiolus palustris	Gladiolus palustris	PRE	-	SCR	-	4096	Gladiolus palustris	1	-	SR	-	
4116	Tozzia carpathica	Tozzia carpathica	PRE	-	PRE	-	4116	Tozzia carpathica	1	-	1	-	
6927	Himantoglossum jankae	Himantoglossum caprinum	PRE	PRE	PRE	-	2327	Himantoglossum caprinum	1	1	1	-	
6948	Pontechium maculatum subsp. maculatum	Echium russicum	PRE	-	PRE	-	4067	Echium russicum	1	-	1	-	
6996	Dactylorhiza kalopissii subsp. kalopissii	Dactylorhiza kalopissii	PRE	-	PRE	-	4103	Dactylorhiza kalopissii	1	-	1	-	
							2285	Colchicum arenarium	-	-	SR	-	

- **Нисши растения** - 7 вида нисши растения са включени в чек-листа за докладването през 2013-2018, от които един вид е добавен - 1400 *Leucobryum glaucum* спрямо чек-листа за докладването през 2007-2012. В Техническото задание са включени 9 вида, от които 3 вида от род *Sphagnum* се докладват като група.

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
species code	species name for Article 17 reporting	name as listed in the HD	region				species code	speciesname	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
1379	Mannia triandra	Mannia triandra	PRE	-	-	-	1379	Mannia triandra	1	-	-	-	
1381	Dicranum viride	Dicranum viride	PRE	-	PRE	-	1381	Dicranum viride	1	-	1	-	
1386	Buxbaumia viridis	Buxbaumia viridis	PRE	-	PRE	-	1386	Buxbaumia viridis	1	-	1	-	
1389	Meesia longiseta	Meesia longiseta	PRE	-	-	-	1389	Meesia longiseta	1	-	-	-	
1400	Leucobryum glaucum	Leucobryum glaucum	-	PRE	PRE	-							
1409	Sphagnum spp.	Sphagnum spp.	PRE	-	PRE	-	1409	Sphagnum spp.	1	-	1	-	
6216	Hamatocaulis vernicosus	Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus	PRE	-	PRE	-	6216	Hamatocaulis vernicosus	1	-	1	-	

▪ **Типове природни местообитания** - в чек-листа за докладването през 2013-2018, респ. В Техническото задание са включени 93 типа природни местообитания, от които 2 са добавени в чек-листа за докладването през 2013-2018. Това са природни местообитания 8150 Medio-European upland siliceous scree and 8160 Medio-European calcareous scree of hill and montane levels. За три типа природни местообитания са посочени научни резерви, както следва: 1180 Submarine structures made by leaking gases в Морския БГР, 5130 Juniperus communis formations on heaths or calcareous grasslands в Черноморския БГР и 92D0 Southern riparian galleries and thickets (Nerio-Tamaricetea and Securinegion tinctoriae) в Алпийския БГР. В Техническото задание са включени 93 типа

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
H_code	H_name	distributi on map available	region				Row Labels	description	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
1110	Sandbanks which are slightly covered by sea water all the time	N				PRE	1110	Sandbanks which are slightly covered by sea water all the time					1
1130	Estuaries	y				PRE	1130	Estuaries					1
1140	Mudflats and sandflats not covered by seawater at low tide	y				PRE	1140	Mudflats and sandflats not covered by seawater at low tide					1
1150	Coastal lagoons	y		PRE			1150	Coastal lagoons		1			
1160	Large shallow inlets and bays	y				PRE	1160	Large shallow inlets and bays					1
1170	Reefs	N				PRE	1170	Reefs					1
1180	Submarine structures made by leaking gases	N				SCR	1180	Submarine structures made by leaking gases					SR
1210	Annual vegetation of drift lines	y		PRE			1210	Annual vegetation of drift lines		1			
1240	Vegetated sea cliffs of the Mediterranean coasts with endemic Limonium spp.	y		PRE			1240	Vegetated sea cliffs of the Mediterranean coasts with endemic Limonium spp.		1			
1310	Salicornia and other annuals colonizing mud and sand	y		PRE	PRE		1310	Salicornia and other annuals colonizing mud and sand		1	1		
1340	Inland salt meadows	y			PRE		1340	Inland salt meadows			1		
1410	Mediterranean salt meadows (Juncetalia maritimi)	y		PRE	PRE		1410	Mediterranean salt meadows (Juncetalia maritimi)		1	1		
1530	Pannonic salt steppes and salt marshes	y		PRE	PRE		1530	Pannonic salt steppes and salt marshes		1	1		
2110	Embryonic shifting dunes	y		PRE			2110	Embryonic shifting dunes		1			
2120	Shifting dunes along the shoreline with Ammophila arenaria ("white dunes")	y		PRE			2120	Shifting dunes along the shoreline with Ammophila arenaria ("white dunes")		1			
2130	Fixed coastal dunes with herbaceous vegetation ("grey dunes")	y		PRE			2130	Fixed coastal dunes with herbaceous vegetation ("grey dunes")		1			

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
H_code	H_name	distributi on map available	region				Row Labels	description	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
2180	Wooded dunes of the Atlantic, Continental and Boreal region	y		PRE			2180	Wooded dunes of the Atlantic, Continental and Boreal region		1			
2190	Humid dune slacks	y		PRE			2190	Humid dune slacks		1			
2340	Pannonic inland dunes	y			PRE		2340	Pannonic inland dunes			1		
3130	Oligotrophic to mesotrophic standing waters with vegetation of the Littorelletea uniflorae and/or of the Isoëto-Nanojuncetea	y	PRE		PRE		3130	Oligotrophic to mesotrophic standing waters with vegetation of the Littorelletea uniflorae and/or of the Isoëto-Nanojuncetea	1		1		
3140	Hard oligo-mesotrophic waters with benthic vegetation of Chara spp.	y	PRE	PRE	PRE		3140	Hard oligo-mesotrophic waters with benthic vegetation of Chara spp.	1	1	1		
3150	Natural eutrophic lakes with Magnopotamion or Hydrocharition - type vegetation	y	PRE	PRE	PRE		3150	Natural eutrophic lakes with Magnopotamion or Hydrocharition - type vegetation	1	1	1		
3160	Natural dystrophic lakes and ponds	y	PRE		PRE		3160	Natural dystrophic lakes and ponds	1		1		
3260	Water courses of plain to montane levels with the Ranunculion fluitantis and Callitricho-Batrachion vegetation	y	PRE	PRE	PRE		3260	Water courses of plain to montane levels with the Ranunculion fluitantis and Callitricho-Batrachion vegetation	1	1	1		
3270	Rivers with muddy banks with Chenopodion rubri p.p. and Bidention p.p. vegetation	y	PRE	PRE	PRE		3270	Rivers with muddy banks with Chenopodion rubri p.p. and Bidention p.p. vegetation	1	1	1		
4030	European dry heaths	y		PRE			4030	European dry heaths		1			
4060	Alpine and Boreal heaths	y	PRE		PRE		4060	Alpine and Boreal heaths	1		1		
4070	Bushes with Pinus mugo and Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsutum)	y	PRE		PRE		4070	Bushes with Pinus mugo and Rhododendron hirsutum (Mugo-Rhododendretum hirsutum)	1		1		
4080	Sub-Arctic Salix spp. scrub	y	PRE		PRE		4080	Sub-Arctic Salix spp. scrub	1		1		
4090	Endemic oro-Mediterranean heaths with gorse	y	PRE	PRE	PRE		4090	Endemic oro-Mediterranean heaths with gorse	1	1	1		
40A0	Subcontinental peri-Pannonic scrub	y		PRE	PRE		40A0	Subcontinental peri-Pannonic scrub		1	1		
40B0	Rhodope Potentilla fruticosa thickets	y	PRE				40B0	Rhodope Potentilla fruticosa thickets	1				
40C0	Ponto-Sarmatic deciduous thickets	y			PRE		40C0	Ponto-Sarmatic deciduous thickets			1		
5130	Juniperus communis formations on heaths or calcareous grasslands	y	PRE	SCR	PRE		5130	Juniperus communis formations on heaths or calcareous grasslands	1	SR	1		
5210	Arborescent matorral with Juniperus spp.	y	PRE	PRE	PRE		5210	Arborescent matorral with Juniperus spp.	1	1	1		
6110	Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the Alysso-Sedion albi	y	PRE	PRE	PRE		6110	Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the Alysso-Sedion albi	1	1	1		

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
H_code	H_name	distributi on map available	region				Row Labels	description	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
6150	Siliceous alpine and boreal grasslands	y	PRE		PRE		6150	Siliceous alpine and boreal grasslands	1		1		
6170	Alpine and subalpine calcareous grasslands	y	PRE				6170	Alpine and subalpine calcareous grasslands	1				
6210	Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (Festuco-Brometalia) (* important orchid sites)	y	PRE	PRE	PRE		6210	Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (Festuco-Brometalia) (* important orchid sites)	1	1	1		
6220	Pseudo-steppe with grasses and annuals of the Thero-Brachypodietea	y	PRE	PRE	PRE		6220	Pseudo-steppe with grasses and annuals of the Thero-Brachypodietea	1	1	1		
6230	Species-rich Nardus grasslands, on siliceous substrates in mountain areas (and submountain areas, in Continental Europe)	y	PRE		PRE		6230	Species-rich Nardus grasslands, on siliceous substrates in mountain areas (and submountain areas, in Continental Europe)	1		1		
6240	Sub-Pannonic steppic grasslands	y	PRE	PRE	PRE		6240	Sub-Pannonic steppic grasslands	1	1	1		
6250	Pannonic loess steppic grasslands	y			PRE		6250	Pannonic loess steppic grasslands			1		
6260	Pannonic sand steppes	y			PRE		6260	Pannonic sand steppes			1		
62A0	Eastern sub-Mediterranean dry grasslands (Scorzoneratalia villosae)	y	PRE	PRE	PRE		62A0	Eastern sub-Mediterranean dry grasslands (Scorzoneratalia villosae)	1	1	1		
62C0	Ponto-Sarmatic steppes	y		PRE	PRE		62C0	Ponto-Sarmatic steppes		1	1		
62D0	Oro-Moesian acidophilous grasslands	y	PRE		PRE		62D0	Oro-Moesian acidophilous grasslands	1		1		
6410	Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)	y	PRE		PRE		6410	Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (Molinion caeruleae)	1		1		
6420	Mediterranean tall humid grasslands of the Molinio-Holoschoenion	y	PRE		PRE		6420	Mediterranean tall humid grasslands of the Molinio-Holoschoenion	1		1		
6430	Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels	y	PRE	PRE	PRE		6430	Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels	1	1	1		
6440	Alluvial meadows of river valleys of the Cnidion dubii	y			PRE		6440	Alluvial meadows of river valleys of the Cnidion dubii			1		
6510	Lowland hay meadows (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	y	PRE	PRE	PRE		6510	Lowland hay meadows (Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis)	1	1	1		
6520	Mountain hay meadows	y	PRE		PRE		6520	Mountain hay meadows	1		1		
7140	Transition mires and quaking bogs	y	PRE		PRE		7140	Transition mires and quaking bogs	1		1		
7210	Calcareous fens with Cladium mariscus and species of the Caricion davallianae	y			PRE		7210	Calcareous fens with Cladium mariscus and species of the Caricion davallianae			1		
7220	Petrifying springs with tufa formation (Cratoneurion)	y	PRE	PRE	PRE		7220	Petrifying springs with tufa formation (Cratoneurion)	1	1	1		

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
H_code	H_name	distributi on map available	region				Row Labels	description	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
7230	Alkaline fens	y	PRE		PRE		7230	Alkaline fens	1		1		
8110	Siliceous scree of the montane to snow levels (Androsacetalia alpinae and Galeopsietalia ladani)	y	PRE		PRE		8110	Siliceous scree of the montane to snow levels (Androsacetalia alpinae and Galeopsietalia ladani)	1		1		
8120	Calcareous and calcshist screes of the montane to alpine levels (Thlaspietea rotundifolii)	y	PRE		PRE		8120	Calcareous and calcshist screes of the montane to alpine levels (Thlaspietea rotundifolii)	1		1		
8150	Medio-European upland siliceous screes	N		PRE	PRE								
8160	Medio-European calcareous scree of hill and montane levels	N			PRE								
8210	Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation	y	PRE	PRE	PRE		8210	Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation	1	1	1		
8220	Siliceous rocky slopes with chasmophytic vegetation	y	PRE	PRE	PRE		8220	Siliceous rocky slopes with chasmophytic vegetation	1	1	1		
8230	Siliceous rock with pioneer vegetation of the Sedo-Scleranthion or of the Sedo albi-Veronicion dillenii	y	PRE	PRE	PRE		8230	Siliceous rock with pioneer vegetation of the Sedo-Scleranthion or of the Sedo albi-Veronicion dillenii	1	1	1		
8310	Caves not open to the public	y	PRE	PRE	PRE		8310	Caves not open to the public	1	1	1		
8330	Submerged or partially submerged sea caves	N				PRE	8330	Submerged or partially submerged sea caves				1	
9110	Luzulo-Fagetum beech forests	y	PRE		PRE		9110	Luzulo-Fagetum beech forests	1		1		
9130	Asperulo-Fagetum beech forests	y	PRE		PRE		9130	Asperulo-Fagetum beech forests	1		1		
9150	Medio-European limestone beech forests of the Cephalanthero-Fagion	y	PRE	PRE	PRE		9150	Medio-European limestone beech forests of the Cephalanthero-Fagion	1	1	1		
9170	Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests	y	PRE	PRE	PRE		9170	Galio-Carpinetum oak-hornbeam forests	1	1	1		
9180	Tilio-Acerion forests of slopes, screes and ravines	y	PRE	PRE	PRE		9180	Tilio-Acerion forests of slopes, screes and ravines	1	1	1		
91AA	Eastern white oak woods	y	PRE	PRE	PRE		91AA	Eastern white oak woods	1	1	1		
91BA	Moesian silver fir forests	y	PRE		PRE		91BA	Moesian silver fir forests	1		1		
91CA	Rhodopide and Balkan Range Scots pine forests	y	PRE		PRE		91CA	Rhodopide and Balkan Range Scots pine forests	1		1		
91D0	Bog woodland	y	PRE		PRE		91D0	Bog woodland	1		1		

Референтен списък Докладване 2013-2018							Референтен списък Докладване 2007-2012						
H_code	H_name	distributi on map available	region				Row Labels	description	region				
			ALP	BLS	CON	MBLS			ALP	BLS	CON	MBLS	
91E0	Alluvial forests with <i>Alnus glutinosa</i> and <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	y	PRE	PRE	PRE		91E0	Alluvial forests with <i>Alnus glutinosa</i> and <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	1	1	1		
91F0	Riparian mixed forests of <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> and <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> or <i>Fraxinus angustifolia</i> , along the great rivers (<i>Ulmenion minoris</i>)	y		PRE	PRE		91F0	Riparian mixed forests of <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> and <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> or <i>Fraxinus angustifolia</i> , along the great rivers (<i>Ulmenion minoris</i>)		1	1		
91G0	Pannonic woods with <i>Quercus petraea</i> and <i>Carpinus betulus</i>	y	PRE	PRE	PRE		91G0	Pannonic woods with <i>Quercus petraea</i> and <i>Carpinus betulus</i>	1	1	1		
91H0	Pannonian woods with <i>Quercus pubescens</i>	y	PRE	PRE	PRE		91H0	Pannonian woods with <i>Quercus pubescens</i>	1	1	1		
91I0	Euro-Siberian steppic woods with <i>Quercus</i> spp.	y	PRE	PRE	PRE		91I0	Euro-Siberian steppic woods with <i>Quercus</i> spp.	1	1	1		
91M0	Pannonian-Balkanic turkey oak-sessile oak forests	y	PRE	PRE	PRE		91M0	Pannonian-Balkanic turkey oak-sessile oak forests	1	1	1		
91S0	Western Pontic beech forests	y		PRE	PRE		91S0	Western Pontic beech forests		1	1		
91W0	Moesian beech forests	y	PRE		PRE		91W0	Moesian beech forests	1		1		
91Z0	Moesian silver lime woods	y	PRE	PRE	PRE		91Z0	Moesian silver lime woods	1	1	1		
9260	<i>Castanea sativa</i> woods	y	PRE		PRE		9260	<i>Castanea sativa</i> woods	1		1		
9270	Hellenic beech forests with <i>Abies borisii-regis</i>	y	PRE		PRE		9270	Hellenic beech forests with <i>Abies borisii-regis</i>	1		1		
92A0	<i>Salix alba</i> and <i>Populus alba</i> galleries	y	PRE	PRE	PRE		92A0	<i>Salix alba</i> and <i>Populus alba</i> galleries	1	1	1		
92C0	<i>Platanus orientalis</i> and <i>Liquidambar orientalis</i> woods (<i>Platanion orientalis</i>)	y	PRE		PRE		92C0	<i>Platanus orientalis</i> and <i>Liquidambar orientalis</i> woods (<i>Platanion orientalis</i>)	1		1		
92D0	Southern riparian galleries and thickets (<i>Nerio-Tamaricetea</i> and <i>Securinegion tinctoriae</i>)	y	SCR	PRE	PRE		92D0	Southern riparian galleries and thickets (<i>Nerio-Tamaricetea</i> and <i>Securinegion tinctoriae</i>)	SR	1	1		
9410	Acidophilous <i>Picea</i> forests of the montane to alpine levels (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	y	PRE		PRE		9410	Acidophilous <i>Picea</i> forests of the montane to alpine levels (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	1		1		
9530	(Sub-) Mediterranean pine forests with endemic black pines	y	PRE		PRE		9530	(Sub-) Mediterranean pine forests with endemic black pines	1		1		
9560	Endemic forests with <i>Juniperus</i> spp.	y	PRE		PRE		9560	Endemic forests with <i>Juniperus</i> spp.	1		1		
95A0	High oro-Mediterranean pine forests	y	PRE		PRE		95A0	High oro-Mediterranean pine forests	SR		1		

1.2. ТАКСОНОМИЧНИ ПРОМЕНИ ИЛИ НЕИЗЯСНЕНИ ТАКСОНОМИЧНИ ВЪПРОСИ ЗА НЯКОИ ВИДОВЕ ИЛИ ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ (НАПРИМЕР ЗА НЯКОИ ВИДОВЕ РИБИ – Р. ALOSA, НЯКОИ ВИДОВЕ ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ И Т.Н.), КОИТО ДА СЕ ОТРАЗЯВАТ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА БГ НИВО;

Тъй като първите Приложения на Директивата за местообитанията са публикувани през 1992 г., някои от изброените таксони са претърпели таксономични ревизии и няколко вида сега се считат за два или повече вида. И обратното – други видове, вписани в Приложенията сега са включени в други новоописани видове, често губейки своя вид или дори подвидов статут.

Когато е възможно за видовете по Директивата, които сега се смятат за два или повече вида (напр. видът може да бъде определен на терен), трябва да има доклад по Чл. 17 за всеки един от признатите понастоящем видове. В случаите, когато видовете, изброени в Приложението(ята), в момента са включени в новоописани видове, държавите-членки трябва да имат предвид интерпретацията на видовете към момента на изготвяне или изменение на Приложенията на Директивата и да предоставят доклад по Чл. 17, който съответства на наименованието на вида в Директивата. Когато два вида, изброени в Директивата, са обединени в един признат в момента вид, трябва да се предостави съвместен доклад, включващ и двата вида от Директива, като се използва валидното наименование на видовете (представено в списъка на видовете).

Няколко вида, изброени в Приложенията към Директивата за местообитанията, наскоро бяха преразгледани от таксономична гледна точка и сега се считат за два или повече вида. И обратното – други видове, вписани в Приложенията сега са включени в други новоописани видове, често губейки своя вид или дори подвидов статут. Общото таксономично разбиране на таксоните от всички заинтересовани държави-членки е от съществено значение за обобщаването на докладите на държавите-членки, за да се направи оценка на тяхното природозащитно състояние на ниво ЕС. Основното правило при привеждането на видовете, за които трябва да се докладва в съответствие със съвременната таксономия, е да се докладва на ниво вид в съответствие с настоящите таксономични разбирания, като се има предвид и как даден вид е интерпретиран от законодателя по времето на изготвянето и изменението на Приложенията към Директивата.

В някои извънредни ситуации следва да се предостави съвместен доклад, обхващащ повече от един, признат в момента вид. Тези ситуации са: научна несигурност относно валидността на новоописаните таксони; различаващи се мнения относно таксономията на видовете; липса на яснота относно таксономията на видовете; проблеми с определянето на новоописани видове, които не могат да бъдат решени своевременно.

Някои други видове, вписани в Приложенията сега са включени в други новоописани видове, често губейки своя вид или дори подвидов статут. Тези няколко вида от Директивата не представляват валидна таксономична единица, а наименованията, вписани в Директивата, се отнасят до конкретна популация от вид, признат в момента. В тези случаи държавите-членки все пак трябва да предоставят доклада по Чл. 17, съответстващ на наименованието на видовете в

Директивата, като се има предвид интерпретацията на вида към момента на изготвяне или изменение на Приложенията към Директивата.

Таксономията на някои видове остава неясна или е била неясна по време на изготвянето и допълването на Приложенията към Директивата. За такива видове не се подразбира връзката между признатите понастоящем валидни наименования и имената, вписани в Директивата. Например, на базата на наличните източници не е възможно да се направи ясно заключение дали наименованието *Barbus plebejus*, трябва да обхване и балканските видове от комплекса *B. cyclolepis*, тъй като при изготвянето на Приложенията имаше няколко противоречиви описания на вида.

Други видове, вписани в Директивата, в момента се смятат за таксономични грешки. Наименованието, вписано в Директивата, е обозначено с „таксономична грешка“ в пълния списък в случаите, когато не е възможно да се идентифицира местна популация(и) или таксономични единици, съответстващи на наименованията в Директивата. Това не бива да се бърка със ситуации, в които видовете, изброени в Директивата, преди са били признати като отделни видове, но сега са включени в други местни таксони.

НЯКОИ ПРИМЕРИ ЗА БЪЛГАРИЯ:

Риби

Първият биогеографски семинар за оценка на достатъчността на предложените от България и Румъния Natura 2000 мрежи се проведе през юли 2008 г. Тогава двете страни бяха идентифицирали следните видове от род *Alosa*:

- *Alosa fallax*/ *Alosa agone* – за проверка на данните и добавяне в референтния списък
- *Alosa pontica*/ *Alosa immaculata* - корекция на кода и името
- *Alosa caspia nordmani*/ *Alosa tanaica* - корекция на кода и името
- *Alosa caspia bulgarica*/ *Alosa tanaica* - корекция на кода и името

Заключението за *Alosa maetotica* е за изтриване от референтния

На провения се през 2010 г. Морски семинар бяха достигнати следните решения:

- *Alosa fallax* – за България корекция на името и изтриване от северните Natura 2000 зони, както и добавяне в една южна зона, а за Румъния – не се среща;
- *Alosa immaculata* – разширение на мрежата в посока към морето;
- *Alosa tanaica* - разширение на мрежата в посока към морето;
- *Alosa maetotica* - изтриване от референтния списък.

През октомври 2012 г. е проведен последният биогеографски семинар за оценка на мрежата от защитени зони Natura 2000 за България (преди стартирането на „новия биогеографски процес“), на който е достигнато до

заклучение, че *Alosa fallax* следва да отпадне от референтния списък и за България.

Предвид последните официални заключения, както и утвърдения чек-лист за докладване по чл. 17 от Директивата за местообитанията, допустимите за целенасочени проучвания видове от род *Alosa* са *Alosa immaculata* и *Alosa tanaica*.

Земноводни и влечуги;

- Wielstra et al (2013a) правят пълна ревизия на род *Triturus* и представят разпространението на видовете от рода на територията на България и описват нов вид – Западния тритон на Карелини (*Triturus karelinii* west gene pool) наречен от авторите *T. ivanbureschi* и третиран като нов вид (т.е *Triturus karelinii* west gene pool = *T. ivanbureschi* sp. nov.). Изследването третира *Triturus dobrogicus* като отделен вид, а не като подвид на *T. cristatus*. Видът *T. cristatus* се среща в Северозападната част на страната. В планината Славянка е открит видът *T. macedonicus* (Naumov, Tzankov 2008), а видът *T. carnifex* не се среща в България (Wielstra et al. 2013b).
- First, Frost et al. (2006) комбинират бившата група “*Bufo*” *viridis* с нов род и описват този род като *Pseudepidalea*, а *Bufo* трябва да е разделен в няколко таксона. Dubois and Bour през 2010 предлагат *Pseudepidalea* като нов синоним за *Bufotes* (Rafinesque, 1815) и предлагат три подтаксона на род *Bufo* (*Bufo*, *Bufotes*, *Epidalea*). Нашите популации се отнасят към род *Bufotes* (вж. Ozdemir et al., 2014).
- Според Barth et al. (2004) са потвърдени по-ранните идентификациите на вида за нашата територия като *Mauremys rivulata*.
- *Rana ridibunda* е остаряло наименование за голямата водна жаба на територията на България, а видът *P. bedriagae* е предположен за територията на България отдавна (Stojanov et al. 2011). В следствие е доказан за територията на страната (Lukanov et al, 2014; Lukanov et al, 2018).
- *Rana sculentata* е остаряло наименование за зелената водна жаба на територията на България, а видът *P. esculentata* е докладван от изолирани местообитания в България. (Stojanov et al. 2011). Видът е установен и доказан за територията на страната (Lukanov et al, 2014).
- Видът *Pelophylax kurtmuelleri* е предположен за територията на България (Westerström, 2003; Stojanov et al. 2011). В следствие е доказан за територията на страната (Lukanov et al, 2013; Lukanov et al, 2014).
- Видът *Pelophylax lessonae* е предположен за територията на България (Stojanov et al. 2011; Lukanov et al 2014). Наскоро бе доказан с анализ на аудиосигнали и бе уловен екземпляр от вида (Lukanov et al, 2013; Lukanov et al, 2014).

- Таксономията на вида *Mediodactylus kotschy* е преразгледана през последните години неколkokратно (вж. *Stojanov et al. 2011*), а през 2018 година е предложена още една промяна от *Kotsakoizi et al (2018)*, според която популациите от източна България принадлежат към отделен вид *Mediodactylus danilevskii*.
- Според съвременната таксономия видът *Ophisaurus apodus* се намира в род *Pseudopus* (Pyron, 2013; Myers et al, 2019).
- Според съвременната таксономия видът *Dolichophis caspius* се намира в род *Dolichophis* (Pyron, 2013; Myers et al, 2019).
- Родът *Coluber* е раздробен много отдавна, а род *Coluber* и род *Platyseps* са равностойни таксони в Семейството *Colubridae* подтаксон *Colubrinae* (вж. *Pyron et al. 2013*). Видът *Platyseps najadum* се намира в род *Platyseps* (Myers et al, 2019).
- Според съвременната таксономия видът *Zamenis longissimi* се намира в род *Zamenis* (Pyron, 2013).
- Според съвременната таксономия видът *Zamenis situla* се намира в род *Zamenis* (Pyron, 2013; Myers et al, 2019).
- Според съвременната таксономия пъстрият смок *Elaphe sauromates* е отделен вид от ивичестия *Elaphe quatuorlineata* (Pyron, 2013; Myers et al, 2019)

Типове природни местообитания

- Съгласно Доклад по чл. 8, 9 и 10 от Рамкова директива за морска стратегия 2008/56/ЕО и Наредба за опазване на околната среда в морските води морски регион „Черно море“, **местообитание 1140 включва** - тинести и пясъчни морски плитчини, които не се покриват от морски води при нисък прилив, като в обхвата му се включват следните национални подтипове (биотопи) в българския сектор на Черно море: едри и средни медиолиторални пясъци, изложени на вълново вълнение с *Donacilla cornea* и *Orphelia bicornis*; медиолиторални чакъли; медиолиторални дребни пясъци; медиолиторални тини; зона на изхвърлените водорасли.

Обхватът на разпространение се описва от морфометричните параметри: ширина на заливане на надводния бряг x_1 , височина на вълновото заливане h , ширина на подводна прибойната зона x_2 , гранична дълбочина d .

Докато възприетата в рамките на проекта за картиране на защитените зони интерпретация на местообитанието е доста по-ограничена и обхваща само тинестите крайбрежни полета, което води до значително занижаване на оценката на площите на национално ниво и в отделните зони, както и до предложения за отпадане на местообитанието като предмет на опазване от по-голямата част от защитените зони. Тази интерпретация е в разрез с възприетата преди проекта за картиране, въз основа на която е извършена оценката на мрежата от защитени зони на

биогеографско ниво, описаното в Червената книга на страната, официално докладваната по РДМС и дефиницията, възприета от Румъния (докладват го по цялото си крайбрежие). Въз основа на горното следва да се запази по-широката дефиниция на местообитанието, което налага пълна преоценка на разпространението на местообитанието в границите на защитените зони на база на използваните в докладите по РДМС данни.

- поставено е в научните среди под съмнение информацията, публикувана във второто преработено издание от 2009 г. на „Ръководство за определяне на местообитанията с европейска значимост“, по отношение на едно природно местообитание, предмет на опазване в защитените зони - ***62C0 „Понто-Сарматски степи“**. Местообитание *62C0 „Понто-Сарматски степи“ се добавя в Директивата за местообитанията с присъединяването на България и Румъния към ЕС - Директива 206/105/ЕО на Съвета от 20 ноември 2006 г. за адаптиране на Директива 79/409/ЕИО, 92/43/ЕИО, 97/68/ЕО, 2001/80/ЕО и 2001/81/ЕО в областта на околната среда, поради присъединяването на България и Румъния.

Хронологията на промените по отношение на местообитанието в хода на преговорите на страната по присъединяване към ЕС е следната:

Първоначално то е включено в Приложение № 1 към чл. 6, ал. 1, т. 1 на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР, обн., ДВ, бр. 77 от 9.08.2002 г.) с код 34.921 „Western Pontic steppes“ – „Западнопонтийски степи“, като приоритетно. По това време е било прието кодирането по Единната европейска класификация на местообитанията (A Classification of Palaearctic Habitats, 1996) или така наречената Палеарктическа класификация. Тя е била възприета и при приемането на Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна, както може да се види от първата версия на публикуваната директива.¹

Впоследствие ЗБР е изменен през 2005 г. (изм. и доп., ДВ, бр. 88 от 4.11.2005 г.), при което кодирането на местообитанията в Приложение 1 на същия вече е извършено съгласно възприетото кодиране по номенклатурата за Natura 2000, съгласно Интерпретационния наръчник на местообитанията в Европейския съюз, ver. EUR 15, одобрен от Хабитатния Комитет на 25 април 1996 г. При изменението на ЗБР през 2005 г. в Приложение 1 е отразено местообитание с код **6290 „Западнопонтийски божурови степи“**, в съответствие с хода на преговорите по присъединяване на България и Румъния към ЕС. Към онзи момент все още не се използва код *62C0. Той, заедно с кода според Палеарктическата класификация, е включен в Интерпретационния наръчник на ЕС ver. EUR 27.

През 2004 г. местообитанието с код 34.921 по Палеарктическа класификация е предложено да бъде включено в Приложение 1 на Директива 92/43/ЕИО с името „Западно Понтийски коилови степи“ (PAL. CLASS. 34.9211, 34.9213). Това е видно от Доклад „Предложения за местообитания за включване към Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС за опазване на природните местообитания и дивата фауна и флора и към

¹ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=celex%3A31992L0043>

Интерпретационния наръчник на местообитанията в Европейския съюз EUR 15/2² от 2004 г. Докладът е изготвен от WWF DCP, офис в България, а авторите, които са го разработили са Д-р Росен Цонев, Ст.н.с. д-р Веска Русакова, Гл. ас. Мариус Димитров, Инж. Добромира Димова, Инж. Тома Белев, Веселина Кавръкова².

В споменатия доклад е отразено, че „макар типът местообитание да е именуван като коилова степ, поради човешкото въздействие много от степните видове са изчезнали или силно ограничили разпространението си. Поради това е предложено в този хабитат да бъдат включени и производните степни съобщества с мащерка и божур, вторично образували се и заместващи коиловите степи, вследствие на засилена паша и повърхностна ерозия“. Вероятно това е и причината, поради която местообитанието е включено в Приложение 1 на ЗБР и респективно в „Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България, 2005 под името „Западнопонтийски божурови степи“ (PAL.CLASS.34.921), като по този начин е извършено допълнение на името „Западнопонтийски степи“. Както се вижда кодът по Палеарктическата класификация продължава да съответства на първоначално определения за „Западнопонтийските степи“. За нуждите на Директива 92/43/ЕИО е предложено номинално наименование „Западно Понтийски коилови степи“, включващо елементарните кодове 34.9211 и 34.9213, отговарящи на 34.921 по Класификация на Палеарктическите местообитания.

В предложенията не е определен код по Директивата за местообитанията, с който местообитанието да бъде включено в нея. За първи път от българска страна **код 6290** по отношение на това местообитание е използван в заключението на научната статия „The Western-Pontic Steppe Vegetation in Bulgaria“ на Росен Цонев, Мариус Димитров и Веска Русакова, получена за публикуване на 16.8.2005 г. и приета на 2.6.2006 г. в научното списание *Hacquetia* (Tzonev, R., Roussakova, V. & Dimitrov, M. 2006. Western Pontic steppe vegetation in Bulgaria. - *Hacquetia* 5(1): 5-23) (<https://ojs.zrc-sazu.si/hacquetia/article/viewFile/2961/2706>). В нея е отразено, че степният синтаксис в българската част на Добруджа е представен в Директива 92/43/ЕИО чрез уникалния код за Понтийския (Причерноморския) биогеографски район 6290 - „Западопонтийски божурови степи“.

В същото време, в хода на преговорния процес от Румъния е направено предложение за включване в Приложение 1 на Директива 92/43/ЕИО на приоритетно местообитание с код по Палеарктическата класификация 34.92, номинален код за нуждите на директивата *62C0 и наименование „Понто-Сарматски степи“, който включва и елементарен код 34.921. По същество местообитание 6290 се явява растителен подтип на предложения от Румъния растителен комплекс от по-висок порядък.

С Директива 2006/105/ЕО на Съвета от 20 ноември 2006 г. за адаптиране на Директиви 79/409/ЕИО, 92/43/ЕИО, 97/68/ЕО, 2001/80/ЕО и 2001/81/ЕО в

2

http://d2ouvy59p0dg6k.cloudfront.net/downloads/natura2000_habitats_proposals_2004bg_13.pdf

областта на околната среда поради присъединяването на България и Румъния, по отношение на всички местообитания, започващи с начален код 34.92 по Палеарктическа класификация, е определен код *62C0 и име *Ponto-Sarmatic steppes – „Понто-Сарматски степи“. Така практически всички наименования, дадени и предложени преди това („Западнопонтийски степи“, „Западно Понтийски коилови степи“, „Западнопонтийски божурови степи“) в рамките на начален код 34.92 по Палеарктическа класификация, следва да се разглеждат под общ знаменател като посочените „Понто-Сарматски степи“. Това е видно и от приложението към научната публикация на EVANS, D., DEMETER, A., GAJDOS, P., & HALADA, L. (2013). Adapting environmental conservation legislation for an enlarged European Union: Experience from the Habitats Directive. *Environmental Conservation*, 40(2), 97-107. doi:10.1017/S0376892912000422, в която местообитанията с палеарктичните кодове 34.92 Ponto-Sarmatic Steppes („Понто-сарматски степи“), 34.921 Western Pontic steppes („Западнопонтийски степи“) и 34.921 Western Pontic Paeonian steppes („Западнопонтийските божурови степи“) съответстват на код *62C0 по номенклатурата на Натура 2000. Впоследствие местообитанието с код *62C0 е включено и в Интерпретационния наръчник на местообитанията в Европейския съюз Ver. EUR 27/2007 г. (July).

Със Закона за изменение и допълнение на Закона за биологичното разнообразие (Обн. ДВ. бр.94/2007 г.) в §60, т.4 от него, местообитание „6290 Западнопонтийски божурови степи“ е заменено с приоритетно местообитание „62C0 *Понто-Сарматски степи“ (<https://www.ciela.net/svobodna-zona-darjaven-vestnik/document/2135570683/issue/2449>). Както е видно, промяната е влязла в сила през 2007 г. Следователно преди тази дата е следвало да се използва местообитание с код по Натура 2000 номенклатурата 6290 и име „Западнопонтийски божурови степи“, както това е направено в „Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България“, публикувано през 2005г. Съответно след 2007 година следва да се използва местообитание с код по Натура 2000 номенклатурата *62C0 и име *Понто-Сарматски степи“, както е станало в „Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България“, публикувано през 2009г.

- - разликите в разпространението на местообитание като **'3150 Естествени еутрофни езера с тип Magnopotamion или Hydrocharition** между държави като Литва и Латвия, Германия и Полша или България и Румъния вероятно се дължат на различия в методологиите за тълкуване и картографиране.

1.3. ТИПОВЕТЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕТЕ, ОПИСАНИ В ПРИЛОЖЕНИЯТА НА ДИРЕКТИВА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА, ЗА КОИТО СЪГЛАСНО РЪКОВОДСТВОТО ЗА ДОКЛАДВАНЕ ЗА ПЕРИОДА 2013-2018 Г. СЕ ОЧАКВАТ ОТДЕЛНИ ПЪЛНИ/ЧАСТИЧНИ ИЛИ СЪВМЕСТНИ ДОКЛАДИ;

1.3.1. ДОКЛАДВАНЕ ЗА ВИДОВЕ:

За докладването през 2013-2018 г. ще се използват следните категории и кодове:

- ✓ **Редовно срещащи се (PRE)** - тази категория се отнася за видове, които се срещат редовно в региона.
- ✓ **Случайни (ОСС)** видове са тези, които: нямат стабилно и/или редовно присъствие в биогеографския/морския регион; и за които няма достатъчно официални съобщения.

В биогеографски регион или морски регион не е съобщавано размножаване или то е много спорадично. Дори ако на този етап не е подходящо или възможно да се оцени природозащитното им състояние на биогеографско ниво в държавата-членка, тези видове трябва да бъдат докладвани, за да бъдат надлежно отразени в биогеографската оценка на ниво ЕС.

Използването на категорията „случайни“ следва да отразява историята на вида и нейното използване трябва да бъде ограничена до случаите, в които видовете естествено се срещат случайно и то в незначителна численост. Категорията „случайни“ не трябва да се използва за:

- видове, които са се срещали редовно в миналото, но чийто брой е намалял значително или размножаващата се популация е изчезнала вследствие на човешки натиск, така че понастоящем в рамките на биогеографски регион се срещат само случайни или скитащи индивиди. В тези случаи трябва да се използва категорията "редовно срещащ се";
- слабо проучени видове със случайни съобщения в региона, но които най-вероятно имат стабилна или редовна срещаемост. Такива видове трябва да бъдат описани в категорията „редовно срещащи се“;
- видове, които се срещат като скитащи, но със значимо обилие (напр. морски бозайници или костенурки в много региони). Такива видове трябва да бъдат описани в категорията „редовно срещащи се“.

✓ **Новопоявили се видове (ARR)**

Новопоявилите се видове са видове, които не представляват постоянен компонент от фауната или флората на биогеографския/морския регион, но които се съобщават напоследък, през последните 12 години, поради динамиката на естественото им разпространение.

Дори ако на този етап не е подходящо или възможно да се оцени природозащитното им състояние на биогеографско ниво в държавата-членка, тези видове трябва да бъдат докладвани, за да бъдат надлежно отразени в биогеографската оценка на ниво ЕС. За да се оцени природозащитното състояние на биогеографско ниво в ЕС е важно да се определи и отрази в оценката динамиката на разпространението, главно ако тя е резултат от изменението на климата, земеползването или други промени.

Тази категория не трябва да се използва за видове, които имат стабилни популации в биогеографския регион.

Държавата-членка е длъжна да докладва даден новопоявил се вид, дори ако той не е вписан в списъка за докладване по Чл. 17 за държавата-членка поради пропуск при изготвянето на списъка.

✓ **Маргинални (MAR)**

Категорията „маргинална срещаемост“ следва да се използва в случай, че видът се среща главно в един регион (или държава-членка) с популация, разпространена в съседен регион (или държава-членка), когато обилито на вида е незначително и наличието му представлява граница на естественото разпространение на даден вид в дадена област. За разлика от случайните видове, наличието на маргинални видове в даден регион (или държава-членка) е често явление. Маргиналните популации са тясно свързани с основната, която се среща в съседния регион или държава-членка (например имиграцията на индивиди), така че тяхното благоприятно състояние може да бъде постигнато само ако има връзка с основната популация. Не се очаква да се оценява природозащитното състояние на маргиналните видове. Въпреки това, ако се оценява природозащитното състояние, оценката трябва да отчита маргиналното положение и връзката с основната популация, например при оценката на благоприятната референтна популация.

Използването на категорията „маргинални“ следва да отразява историята на вида и трябва да се ограничи до случаите, в които видът се естествено среща като „маргинален“. Категорията „маргинален“ не трябва да се използва за видове, които са се срещали редовно в миналото, но чийто брой е намалял значително или чиято размножаваща се популация е изчезнала поради антропогенен натиск, така че в момента оцеляват само индивиди, произхождащи от съседни популации. В тези случаи трябва да се използва категорията "редовно срещащ се".

✓ **Видове, изчезнали след влизането в сила на Директивата за местообитанията (EXa)**

Тази категория се прилага за видове, съобщавани за последно в съответния биогеографски или морски регион (дори и ако става дума за отделен индивид) след датата на влизане в сила на Директивата в държавата-членка; преди това тези видове са се срещали постоянно/редовно в региона.

В някои случаи видът не е бил регистриран в продължение на няколко години, но няма достатъчно доказателства, за да се заключи, че той е изчезнал. Такива видове, трябва да се категоризират като „редовно срещащи се“.

✓ **Видове, изчезнали преди влизането в сила на Директивата за местообитанията (EXp)**

Тази категория включва видове, съобщавани за последно в съответния биогеографски или морски регион (дори ако е става дума за отделен индивид)

преди датата на влизане в сила на Директивата в държавата-членка, но след 1950г.

Тази категория включва също и видове, които са изчезнали в миналото (включително преди 1950 г.), но за които има проект за възстановяване, или видове от особен природозащитен интерес с скорошни признаци на реколонизация, но за които все още не може да бъде завършена успешната реколонизация или повторно въвеждане.

По принцип всяка държава-членка трябва да докладва (пълен или частичен доклад) за всички видове, изброени в Приложения II, IV и V на Директивата за местообитанията, за всеки биогеографски или морски регион, в който те се срещат. Това включва всички редовно срещащи се видове, маргинални, скитащи и случайни видове, видове, които са започнали да се срещат едва наскоро (новопоявили се видове) и видове, изчезнали след влизането в сила на Директивата. Докладването не е задължително за видове, които са предмет на научни резерви.

В някои ситуации е невъзможно да се предостави пълна оценка на природозащитното състояние (в рамките на биогеографски или морски регион в държава-членка), като се използват методите, описани в матрицата за оценка и Ръководството за докладване. Това важи особено за видовете, които се срещат нередовно или маргинално и чието природозащитно състояние зависи от това на съществуващата в съседство основна популация, както и за изчезналите видове. За да се отразят проблемите на докладването в тези ситуации, пълният списък на видовете отличава няколко категории видове (или по-точно няколко категории на срещаемост на видовете).

Таблица: Категории на срещаемост на видовете в рамките на биогеографски/морски регион и пояснения за очакваното съдържание на Доклада по Чл. 17.

Категория на вида	Доклад	Задължителна за доклада информация
Редовно срещащи се (PRE)	Задължителен	Пълен доклад
Случайни (OCC)	Задължителен частичен доклад	Когато е възможно, осигурете информация за всяко от полетата по-долу: <ul style="list-style-type: none"> Карта на разпространението (поле 2.3) Действителни граници на разпространение (Range) – площ (поле 5.1) Популация - оценка на числеността (поле 6.2), дата (поле 6.1) и използван метод (поле 6.6) Всяка друга съответстваща информация, напр. дали видът е регистриран през периода на докладване или обяснение защо даден вид се третира като случайно срещащ се (поле 13.3).

Категория на вида	Доклад	Задължителна за доклада информация
Новопоявили се видове (ARR)	Задължителен частичен доклад	Когато е възможно, осигурете информация за всяко от полетата по-долу: <ul style="list-style-type: none"> Карта на разпространението (поле 2.3) Действителни граници на разпространение (Range) – площ (поле 5.1) Популация - оценка на числеността (поле 6.2), дата (поле 6.1) и използван метод (поле 6.6) Всяка друга съответстваща информация, напр. свързана с потенциално разширение на границите на разпространение или обяснение защо даден вид се третира като новопоявил се (поле 13.3).
Маргинални (MAR)	Задължителен частичен доклад	Когато е възможно, осигурете информация за всяко от полетата по-долу: <ul style="list-style-type: none"> Карта на разпространението (поле 2.3) Действителни граници на разпространение (Range) – площ (поле 5.1) Популация - оценка на числеността (поле 6.2), дата (поле 6.1) и използван метод (поле 6.6) Информация за срещаемостта на основната популация (поле 13.3).
Видове, изчезнали след влизането в сила на Директивата за местообитанията (EXa)	Задължителен	<ul style="list-style-type: none"> Част 11 - Заключение. Цялостното природозащитно състояние е „неблагоприятно – лошо“.
Видове, изчезнали преди влизането в сила на Директивата за местообитанията (EXp)	Задължително за видове, за които има проекти за възстановяване и за видове от особен интерес, за които има съвременни данни за реколонизация	Когато е възможно, осигурете информация за всяко от полетата по-долу: <ul style="list-style-type: none"> Карта на разпространението (поле 2.3) Действителни граници на разпространение (Range) – площ (поле 5.1) Популация - оценка на числеността (поле 6.2), дата (поле 6.1) и използван метод (поле 6.6) Част 11 - Заключение. Всяка друга съответстваща информация, напр. информация за проект за реинтродукция или информация, свързана с реколонизацията (поле 13.3).
Видове, които са предмет на научни резерви (SCR)	По избор	<ul style="list-style-type: none"> Всяка друга съответстваща информация, напр. информация за проведено проучване или свързана с вероятност, че видът ще/няма да бъде потвърден за района (поле 13.3).

✓ Докладване за групи видове

Приложенията включват няколко групи видове, например Приложение II съдържа „*Alosa spp.*“, докато в Приложение IV има „*Microchiroptera* - всички видове – All species“. Всички видове, включени в тези групи, следва да се докладват поотделно, с изключение на *Cladonia* подродовете *Cladina*, *Lycopodium* и *Sphagnum*. Например, трябва да се представят отделни регионални доклади за *Alosa agone*, *A. alosa*, *A. fallax*, *A. killarnensis* и пр. За описаните в Приложение V „*Acipenseridae*“

– всички видове, невключени в Приложение IV“ трябва да се докладва поотделно за *Acipenser gueldenstaedtii*, *A. ruthenus*, *Huso huso* и пр.

За *Cladonia* подродове *Cladina*, *Lycoperidium* spp. и *Sphagnum* spp., държавите-членки трябва да представят единен доклад за дадената група, за даден биогеографски регион. Възможно е да се докладва и за отделни видове в тези групи (когато се смята, че видът се нуждае от специално внимание) чрез незадължителни доклади, като в този случай те също трябва да бъдат включени в доклада за рода. Ако дадена държава-членка иска да даде информация за размера на популацията, както за групата, или за отделния вид, докладът трябва да се изготви, като се използват съответните единици за докладване. За тези три групи от видове, е приемлив доклад, който дава само цялостна оценка на природозащитното състояние и неговата тенденция (полета 11.6 и 11.7 от Annex B) и не се изисква карта на разпространение. Цялостната оценка на природозащитното състояние трябва да разглежда групата видове като цяло, като се използват критериите от матрицата за оценка. Тъй като може да е трудно да се приключи цялостната оценка, ако има видове в различно природозащитно състояние, държавата-членка трябва да обясни разликата в поле 11.8 „Допълнителна информация“.

✓ **Видове, които трябва да се включат в *Cladonia*, *Lycoperidium* и *Sphagnum***

- *Cladonia* подрод *Cladina* – всички европейски видове (т.е. срещащи се в ЕС) в този подрод според Ahti (1961 and pers. comm.): *Cladonia arbuscula* (вкл. *Cl. mitis* и *Cl. squarrosa*), *Cl. ciliata* (вкл. *Cl. tenuis*), *Cl. conspicua*, *Cl. portentosa* (*Cl. implexa*), *Cl. rangiferina*, *Cl. stellaris* (*Cl. alpestris*), *Cl. stygia*, *Cl. azorica*, *Cl. macaronesica* и *Cl. mediterranea*.
- - *Lycoperidium* – вписването в Приложение V се отнася до търговската експлоатация, като търговията не се ограничава до вида *Lycoperidium*. За целите на докладването по Чл. 17 *Lycoperidium* трябва да се интерпретира като всички видове от семейство *Lycoperidiaceae* (*Lycoperidium alpinum*, *L. annotinum*, *L. clavatum*, *L. complanatum*, *L. issleri*, *L. madeirense*, *L. oellgaardii*, *L. tristachyum*, *L. zeilleri*, *Huperzia dentata*, *H. selago*, *H. suberecta*, *Lycopodiella cernua*, *L. inundata*; според базата данни³).
- - *Sphagnum* – Всички европейски видове (т.е. срещащи се в ЕС) от род *Sphagnum* освен *Sphagnum pylaesii* (Annexes II) според Hodgetts (2015).

1.3.2. ДОКЛАДВАНЕ ЗА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ:

Като правило всяка държава-членка трябва да докладва всички местообитания, вписани в Приложение I на Директивата за местообитанията за всеки биогеографски или морски регион, в който те се срещат.

Местообитанията, изброени в Приложение I, могат да бъдат както биотопи, така и комплекси от биотопи, като понякога местообитание от Приложение I е компонент на друго местообитание от Приложение I. В резултат на това в

³ <http://www.emplantbase.org/home.html>

рамките на дадено местообитание от Приложение I могат да се появят полигони от едно или повече местообитания от Приложение I.

За повечето местообитания е ясно дали се срещат или не, но за да се покрият всички възможности, пълните списъци за местообитанията включват и местообитанията с „маргинална срещаемост“, а когато има известна несигурност е предвидена категорията „научни резерви“. Докладването не е задължително за местообитания, които са предмет на научни резерви.

Таблица: Категории на срещаемост на местообитанията в рамките на биогеографски / морски регион на държавата-членка и пояснения за очакваното съдържание на Доклада по Чл. 17.

Категория на местообитанието (код)	Доклад	Задължителна за доклада информация
Редовно срещати се (PRE)	Задължителен	Пълен доклад
Маргинални (MAR)	Задължителен частичен доклад	Когато е възможно, осигурете информация за всяко от полетата по-долу: <ul style="list-style-type: none"> Карта на разпространението (поле 2.2) Действителни граници на разпространение – площ (поле 4.1) Площ на местообитанието - площ (поле 5.2), дата (поле 5.1) и използван метод (поле 5.4)
Предмет на научни резерви (SCR)	Незадължително	<ul style="list-style-type: none"> Каквато и да е друга информация, напр. свързана с проблемите с интерпретацията на местообитанието (поле 12.2).

1.4. ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ, КОИТО НЯМА ДА СА ПРЕДМЕТ НА ПРОУЧВАНЕ, Т.К СА ОБЕКТ В ДРУГ ПРОЕКТ НА МОСВ, ВКЛ. СА ПРЕДМЕТ НА АНАЛИЗ И ОЦЕНКА, СЪГЛАСНО ДИРЕКТИВА 2000/60/ЕС НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА, УСТАНОВЯВАЩА РАМКАТА ЗА ДЕЙСТВИЯТА НА ОБЩНОСТТА В ОБЛАСТТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА ВОДИТЕ (РАМКОВА ДИРЕКТИВА ЗА ВОДИТЕ - РДВ) И ДИРЕКТИВА 2008/56/ЕО ЗА СЪЗДАВАНЕ НА РАМКА ЗА ДЕЙСТВИЕ НА ОБЩНОСТТА В ОБЛАСТТА НА ПОЛИТИКАТА ЗА МОРСКА СРЕДА (РАМКОВА ДИРЕКТИВА ЗА МОРСКА СТРАТЕГИЯ - РДМС).

В рамките на проект BG16M1OP002 - 3.005-0001 „Натура 2000 в Черно море“, одобрен за финансиране по Оперативна програма „Околна среда 2014-2020“ се предвижда проучване и картиране на разпространението на типове природни местообитания, местообитания на видове и техните популации, и определяне на природозащитното им състояние в морските пространства на Република България.

Предмет на проучване и оценка са седем типа морски и крайбрежни природни местообитания, два вида китоподобни и два вида риби, както следва:

Типове природни местообитания:

- ✓ 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;
- ✓ 1130 Естуари;

- ✓ 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода;
- ✓ 1160 Обширни плитки заливи;
- ✓ 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове);
- ✓ 1180 Подводни структури, образували се под действието на просмукващи се газове;
- ✓ 8330 Подводни или частично подводни морски пещери.

Видове морски бозайници:

- ✓ 1349 *Tursiops truncatus* (Афала);
- ✓ 1351 *Phocoena phocoena* (Морска свиня).

Видове риби:

- ✓ 4125 *Alosa immaculata* (Карагъоз, Дунавска скумрия);
- ✓ 4127 *Alosa tanaica* (Малък карагъоз, Харип).

1.5. ДОКЛАДВАНЕ ПО ЧЛ. 17 ОТ ДИРЕКТИВА ЗА МЕСТООБИТАНИЯТА И СЪВМЕСТИМОСТ НА ДАННИТЕ С ДОКЛАДВАНИЯТА ПО ДРУГИТЕ ДВЕ ДИРЕКТИВИ (РДВ, РДМС).

Задълженията за мониторинг по Рамкова директива за морска стратегия (РДМС) са посочени в чл. 11 „Програми за мониторинг“ от същата:

- пар. 1. Въз основа на първоначалната оценка, изготвена съгласно член 8, параграф 1, държавите-членки разработват и прилагат координирани програми за мониторинг на текущата оценка на състоянието на околната среда на своите морски води въз основа на примерни списъци с елементи, съдържащи се в приложение III, и списъка, съдържащ се в приложение V, като се вземат предвид екологичните цели, определени съгласно член 10. Програмите за мониторинг са съвместими в рамките на един и същ морски регион или подрегион и надграждат, и са съвместими със съответните разпоредби за оценка и мониторинг, предвидени от законодателството на Общността, в това число директивата за птиците и директивата за местообитанията, или от международни споразумения.
- пар. 2. В съответствие с параграф 1 държавите-членки, които имат общ морски регион или подрегион, разработват програми за мониторинги с оглед на последователността и координираността на действията полагат необходимите усилия да гарантират:
 - а)** последователност в методите за наблюдение на държавите-членки от един и същ регион или подрегион, за да се улесни съпоставимостта на резултатите;
 - б)** отчитане на съответните трансгранични въздействия и характеристики.

Приложение III на РДМС указва екосистемните елементи, характеристики, видове натиск, човешки дейности и ползвания, които са обект на мониторинг.

Съгласно чл. 18 от същата директива, държавите членки са длъжни да докладват на Европейската комисия прогреса в изпълнението на Програмата от мерки.

Задълженията за мониторинг по Директива за местообитанията (Директива 92/43/ЕИО) са посочени в чл. 11. от същата, а именно: „Държавите-членки осъществяват наблюдение на природозащитното състояние на посочените в член 2 природни местообитания и видове, при което особено внимание се отделя на приоритетните природни местообитания и приоритетните видове.“ Съгласно чл. 17 на същата директива, държавите-членки са длъжни да докладват изпълнението на Директивата на всеки шест години, на базата на което Европейската комисия изготвя Обобщаващ доклад. Докладите по чл. 17 трябва да включват и информацията относно мерките за опазване, които са предприети, както и оценка на въздействието на тези мерки върху природозащитното състояние на видовете и природните местообитания, изброени в Директивата.

Задълженията за мониторинг по Рамкова директива за водите (Директива 2000/60/ЕО) са посочени в чл. 8, пар. 1 от същата, а именно държавите-членки трябва да осигурят програми за мониторинг на състоянието на водите, с цел събирането на подробна информация за него на територията на всеки район на речен басейн. Морския мониторинг по Директивата се извършва в крайбрежните морски води. Биологичните елементи за качество, които трябва да бъдат включени в програмата за мониторинг, са посочени в Приложение V:

- ✓ Състав, обилие и биомаса на фитопланктона;
- ✓ Състав, обилие и биомаса на макроводорасли и многогодишна растителност;
- ✓ Състав, обилие и биомаса на макрозообентос.

Действащата програма за мониторинг на крайбрежните води в Черноморски басейнов район, разработена в съответствие с изискванията на РДВ 2000/60/ЕС, извършва контролен и оперативен мониторинг на състоянието на съответните биологични и физикохимични елементи за качество, отразяващи процесите на еутрофикация в отделни пунктове от крайбрежните води. Съгласно чл.15 от същата директива държавите членки са длъжни да докладват пред Европейската комисия прогреса в прилагането на Програмите от мерки.

Към настоящия момент мониторингът по трите посочени директиви се извършва както следва:

- ✓ Мониторингът на целевите обекти по Директива за местообитанията е в задълженията на Изпълнителна агенция по околна среда (ИАОС). Националната система за мониторинг на състоянието биологичното разнообразие (НСМСБР) представлява комплексен механизъм за проследяване и обобщаване на промените в биологичното разнообразие на Република България в дългосрочен план. НСМСБР се разработва на основание следните нормативни документи:

- Закон за опазване на околната среда, чл.144 ал. 1, т.1, б. „з“ – урежда създаването и функционирането на Националната система за мониторинг на околната среда, която включва националните мрежи за мониторинг, в т.ч. и на биологичното разнообразие;

- Закон за биологичното разнообразие, чл. 115, ал. 1, т. 10 - изисква организиране на НСМСБР и създаване на бази данни и географски информационни системи за регистриране на състоянието и установяване на измененията в биологичното разнообразие.

- ✓ Мониторингът по Рамковата директива за водите (РДВ) се извършва от Института по океанология към БАН. Неговите отговорности са определени по чл. 171, ал. 2, т. 3 от Закона за водите и чл. 3, ал. 11 от Наредбата за опазване на околната среда в морските води, одобрена чрез ПМС № 273 от 23.11.2010 г., обн. ДВ № 94 от 30.11.2010 г., в сила от 30.11.2010 г.;
- ✓ Мониторингът по РДМС се извършва от Института по океанология към БАН. Неговите отговорности са определени по чл. 171, ал. 2, т. 3 от Закона за водите и чл. 3, ал. 11 от Наредбата за опазване на околната среда в морските води, одобрена чрез ПМС № 273 от 23.11.2010 г., обн. ДВ № 94 от 30.11.2010 г., в сила от 30.11.2010 г.

В процеса на докладване по чл. 17 от Директива за местообитанията следва да се търси съвместимост на данните с докладванията по другите две директиви (РДВ, РДМС), при което е целесъобразно да се вземат предвид:

- ✓ Ръководство за докладване по чл. 17 на Директива за местообитанията;
- ✓ Налични одобрени или в процес на одобряване методики за мониторинг и оценка на състоянието на целевите местообитания и видове към НСМСБР;
- ✓ Ръководство за докладване на оценките по чл. 8, чл. 9 и чл. 10 на РДМС;
- ✓ Ръководство за докладване по РДВ (особено в частта му за докладване на Планове за управление на речните басейни – ПУРБ);
- ✓ Програми за мониторинг към ПУРБ за Черноморски район за басейново управление (2016-2021 г.);
- ✓ Програми за мониторинг към Морската стратегия на България (2016-2021 г.);
- ✓ Актуализирани доклади на България по чл. 8, чл. 9 и чл. 10 на РДМС.

2. Изясняване на научните резерви.

Сравнени са чек-листите за типовете природни местообитания и видове от докладването за периода 2013 – 2018 с чек-листите за природните местообитания и видове от докладване за периода 2007-2012 и са анализирани разликите по отношение на посочените „научни резерви“ за разпространението в даденият БГР (видовете обозначение с код SCR в графа разпространение (occurrence) на чек-листа).

Безгръбначни:

4027 *Arytrura musculus* (Ménétries, 1859) (fam. Erebidae) - Този вид е класически научна резерва (SCR) – в Континенталния и Черноморския биогеографски региони. Досега видът е известен в Румъния, в "Padurea Hagieni – Cotul Vaii", много близо до границата на България. Видовете са тясно свързани със *Salix* spp., като хранителни растения на техните гъсеници. Появяването му в България е възможно.

4033 *Desertobia* (*Erannis*, auct.) *ankeraria* (Staudinger, 1861) (fam. Geometridae). Този вид е научна резерва (SCR) в Черноморския биогеографски регион. Видът е разпространен в Континенталния биогеографски регион. Известен е в две зони по Натура 2000: BG0000366 Кресна-Илинденци и BG0001023 Рупите-Струмешница. В първата, е намерен три пъти в три различни години в долината на Средна Струма на Кресненското дефиле, ж.п. гара Стара Кресна, 300м, N41 ° 48'15 "; E023 ° 09'49 ", С. Бешков., 1985 - пет мъжки, 1986 г. - един мъжки и 1988 - четири мъжки. В Рупите-Струмешница е намерен само веднъж, на вулканичния хълм Кожух, близо до Петрич, 264м, N41 ° 27'37 "; E023 ° 15'30 ", през 2010, С. Бешков и П. Цветков. (Бешков и Златков, 2011).

4043 *Pseudophilotes* (*Rubrapterus*) *bavius* (Eversmann, 1832) (fam. Lycaenidae). Този вид е научна резерва (SCR) в Континенталния биогеографски регион. Разпространение в България: Сакар. През май 2017 г. като член на биологична експедиция посетих малкия Сакар. Намерени три екземпляра от *Rubrapterus bavius*: 1 ♂ на 12.06.2017, 1 ♀ на 21.06.2017 г. и 1 ♂ на 22.06.2017г. Те съответстват добре на подвид *Rubrapterus bavius egea* (Herrich-Schäffer, [1852]), който варира от Североизточна Турция до Западните Балкани (Hesselbarth et al. 1995), с изключение на Пелопонес (Coutsis 2008). Всички екземпляри са много свежи, което, като се има предвид липсата на възрастни в средата на май и топлия климат на района, показва много късен полетен период (Колев, 2017).

По отношение на *Osmoderma eremita*, видът не се среща в България, като се счита че видът, който се среща е *Osmoderma barnabita* или *Osmoderma lassallei*". Следователно, следва да се докладва някой от тези два вида и те се включват в предложеното за чек-листа име 'Osmoderma eremita Complex'.

Риби

Acipenser sturio и *Acipenser nudiiventris* са изчезнали. Няма данни в последните години да са улавяни екземпляри от тях. Видът *Telestes souffia* е съобщаван

еднократно у нас - единична находка на един екземпляр в Долнокременското езеро (Пирин) през 1988 г. От тогава присъствието на вида не е потвърждавано.

Земноводни и влечуги

В България *Triturus dobrogicus* се среща по поречието на река Дунав. Видът обитава различни хабитати, като езера, наводнени площи, локви, канали и т.н. Отводняването на широки площи около Дунав е сериозна заплаха за числеността на вида. За северното черноморие *Triturus dobrogicus* е доказан с материал от Дуранкулашкото езеро (Gherghel and Iftime 2009), така че видът се среща в черноморската зона на България.

Vipera ursinii. Прието бе, че в България се е срещал подвидът *V. u. rakosiensis* Mehely, 1893, или подвидът *V. u. moldavica* Nilson, Andren & Joger, 1993. Всъщност от България са познати само четири индивида - две женски и два мъжки от само две находища: Люлин и Шуменско плато. Популацията от региона на Шумен не е потвърждавана от 1906 г. насам, а тази от Люлин от 1934 г. През годините и двата хабитата са се променили драстично, като е извършвана подмяна на видовия състав на растенията. Всъщност по данни от туристическото дружество на гр. Шумен, растителността на възвишенията до града е претърпяла коренна промяна и от предимно нискостеблена се е превърнала в гора. В България видът се счита за изчезнал (Stojanov et al., 2011)

Бозайници

Monachus monachus е официално изчезнал вид, вписан в Червената книга на България.

Висши растения

Видовете *Caldesia parnassifolia* и *Liparis loeselii* са изчезнали от флората на България.

- *Caldesia parnassifolia* се е срещал в Драгоманското блато. Изчезнал е след пресушаването му. Вероятно е изчезнал още през 60 -те години на 20 век.
- *Liparis loeselii*: За последно е намерен през 1995 г, в мест. Елака, край село Габарево, област Стара Загора. Друго известно, но вече несъществуващо, находище е имало в долината на р. Струмешница, северно от село Самуилово, Петричко.

Gladiolus palustris, Семейство Iridaceae, Под *Gladiolus* L. - съдържа 5 вида.

Основен таксономичен белег в този род е обвивката на грудколуковицата. При този вид тя е мрежесто разнищена до основата, с яйцевидни или закръглени килийки. Това е характерно за този вид.

За правилното определяне на вида, се налага грудколуковицата да бъде изкопана, което създава затруднения в мониторинга, тъй като често този вид може да бъде объркан с *Gladiolus italicus*.

Резултатите от анализа на научните резерви са представени в таблицата по-долу:

Таблица: Научни резерви и изчезнали видове

taxonomical group	species code	species name for Article 17 reporting	ALP	BLS	CON	MBLS	КОМЕНТАР, ЧЕРВЕНА КНИГА	предмет на докладван е през 2018
Arthropods	4027	Arytrura musculus	-	SCR	SCR	-		не
Arthropods	4033	Erannis ankeraria	-	SCR	PRE	-	X	да
Arthropods	1042	Leucorrhinia pectoralis	-	-	EXp	-	Не е намиран в страната през последните 40 години	не
Arthropods	4043	Pseudophilotes bavius	-	-	SCR	-		да
Fish	6147	Telestes souffia	SCR	-	-	-		не
Fish	5041	Acipenser nudiventris	-	EXp	EXp	-	През последните години не е регистриран в страната	не
Fish	1101	Acipenser sturio	-	-	EXp	EXp		не
Amphibians	1993	Triturus dobrogicus	-	SCR	PRE	-	X	да
Reptiles	1298	Vipera ursinii	-	-	EXp	-	Видът не е намиран в България след 1934 г.	не
Mammals	1366	Monachus monachus	-	-	-	EXp	Приема се за изчезнал след 1997 г. в Черно море	не
Vascular plants	1832	Caldesia parnassifolia	-	-	EXp	-	Изчезнал преди повече от 30 години	не
Vascular plants	4096	Gladiolus palustris	PRE	-	SCR	-		да
Vascular plants	1903	Liparis loeselii	-	-	EXp	-	Изчезнало преди 24 години	не
Forests	92D0	Southern riparian galleries and thickets (Nerio-Tamaricetea and Securinegion tinctoriae)	SCR	PRE	PRE		X	да
Sclerophyllous scrubs	5130	Juniperus communis formations on heaths or calcareous grasslands	PRE	SCR	PRE		X	да
Coastal habitats	1180	Submarine structures made by leaking gases				SCR		не

3. Отстраняване на неясноти.

Анализирани са следните изходни данни и източници на информация:

3.1. ТЕХНИЧЕСКИ ДОКЛАД N 2/2015 "СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДАТА В ЕС" НА ЕВРОПЕЙСКАТА АГЕНЦИЯ ПО ОКОЛНА СРЕДА И ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ НЕГО С РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ПО ПРИРОДНИТЕ ДИРЕКТИВИ 2007 - 2012 Г., В КОИТО СА ПОСОЧЕНИ НЯКОИ ОСНОВНИ НЕДОСТАТЪЦИ И ВЪЗМОЖНИ ГРЕШКИ ДОПУСНАТИ ОТ БЪЛГАРИЯ ПРИ ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ОЦЕНКИТЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНО СЪСТОЯНИЕ.

България е изготвила и представила 187 доклада за типове природни местообитания, 440 доклада за растителни и животински видове или общо 627 доклада по чл. 17 от Директива за местообитанията.

- Обобщение на някои потенциални проблеми и проблеми с националните оценки:
 - Картите на разпространение, основани на подход за моделиране, който изглежда надценява действителното разпространение и популации.
 - Много малко информация за тенденциите в разпространението, местообитанията или популациите;
 - Действителни и референтни стойности на параметрите разпространение, популация и местообитанието на вида са еднакви за повечето видове;
 - Видове се докладват в благоприятно състояние, докато се отчитат като регионално изчезнали или критично застрашени в националните червени книги / списъци.
 - от 437 оценки за видове, в 38 от тях е посочен статус „неизвестен“, което се равнява на 8.7% от оценките;
 - от 184 оценки за типове природни местообитания, само в 2 е посочен статус „неизвестен“, което се равнява на 1.1% от оценките.
 - делът на оценките на типовете природни местообитания във всеки клас на опазване (благоприятно - FV, неизвестно - XX, неблагоприятно-незадоволително - U1, неблагоприятно лошо - U2) показват, че 10.9% от оценките са благоприятно ПС, 1.1% са неизвестен, 88% са неблагоприятно-незадоволително и 0% са неблагоприятно-лошо, което прави България единствената държава-членка, която е докладвала, че нито един тип природно местообитание е в неблагоприятно лошо ПС в някой от биогеографските райони на разпространение.
 - делът на оценките на типовете природни местообитания във всеки клас на опазване (благоприятно - FV, неизвестно - XX, неблагоприятно-незадоволително - U1, неблагоприятно лошо - U2) показват, че 53.3 % от оценките са благоприятно ПС, 8.7 % са неизвестен, 35.5 % са неблагоприятно-незадоволително и 2.5 % са неблагоприятно-лошо.

3.2. БЕЛЕЖКИ И КОМЕНТАРИ НАПРАВЕНИ ОТ ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ, ВКЛ. ЕКОЛОГИЧНИ НПО ЗА ЦЕЛЕВИТЕ ОБЕКТИ ПО ПРЕХОДНОТО ДОКЛАДВАНЕ 2007-2012, ВКЛ. НАПРАВЕНИТЕ БЕЛЕЖКИ ВЪРХУ РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ КАРТИРАНЕТО И ОПРЕДЕЛЯНЕТО НА ПС НА ТИПОВЕ ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ В РАМКИТЕ НА ПРОЕКТ „КАРТИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ – ФАЗА I” – ОТ РОСЕН ЦОНЕВ, МАРИУС ДИМИТРОВ, ЧАВДАР ГУСЕВ.

В резултат на направените коментари и препоръки в периода 2014-2017 са направени промени в Натура 2000 базата данни, които са обсъдени в широка експертна национална работна група с участието на представители на МОСВ, ИАОС, научни и академични организации и екологични НПО. Една от задачите на работната група е свързана с за актуализация на Стандартните формуляри с данни и оценки за защитените зони от екологичната мрежа „Натура 2000“, във връзка с приетия от ЕК нов формат на стандартен формуляр и актуализация на данните във връзка с постъпилите в министерството предложения и нови данни от проекти. Обсъждането и извършено в отделни работни подгрупи – безгръбначни, риби, земноводни и влечуги, бозайници без прилепи, прилепи, природни местообитания и растения,

Актуализирана е екологичната информация за повечето типове природни местообитания в СДФ на следните защитени зони за местообитанията: BG0000103, BG0000104, BG0000106, BG0000107, BG0000113, BG0000117, BG0000118, BG0000138, BG0000139, BG0000137, BG0000143, BG0000146, BG0000159, BG0000151, BG0000154, BG0000168, BG0000168, BG0000168, BG0000171, BG0000178, BG0000195, BG0000196, BG0000198, BG0000198, BG0000214, BG0000218, BG0000217, BG0000218, BG0000219, BG0000232, BG0000233, BG0000241, BG0000242, BG0000247, BG0000254, BG0000261, BG0000263, BG0000275, , BG0000295, BG0000298, BG0000301, BG0000304, BG0000308, BG0000313, BG0000314, BG0000339, BG0000340, BG0000365, BG0000372, BG0000374, BG0000382, BG0000393, BG0000396, BG0000401; BG0000508, BG0000509, BG0000513, BG0000516, BG0000518, BG0000519, BG0000521, BG0000522, BG0000523, BG0000524, BG0000532, BG0000532, BG0000534, BG0000539, BG0000552, BG0000569, BG0000570, BG0000572 BG0000594, BG0000601, BG0000602, BG0000608, BG0000609, BG0000611, BG0000612; BG00001036, BG00001037, BG00001039, BG00001043, BG00001375, BG00002018. Актуализацията се основава на резултатите от проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на местообитания и видове - Фаза I". Оценка за някои местообитания се коригирани допълнително в работната група за актуализиране и преразглеждане на предложенията, направени от проекта за картиране.

3.3. ПО ОТНОШЕНИЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТ „КАРТИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ – ФАЗА I” И АКТУАЛИЗИРАНЕ НА СДФ ЗА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ОТРАЖЕНИЕТО НА ИНФОРМАЦИЯТА В ДОКЛАДВАНЕТО ЗА ПЕРИОДА 2007-2012Г., Е НЕОБХОДИМО ДА СЕ ИМА ПРЕДВИД СЛЕДНОТО:

- разработване на Инструкция за реда и начина на отразяване на нови данни в стандартните формуляри на защитените зони и утвърждаването ѝ от министъра на околната среда и водите, съгласно чл. 16, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие;
- изясняване подхода при попълване на данните за видовете в стандартните формуляри въз основа на данните за национално разпространение – дали се основават само на база на реални регистрации или въз основа на наличие на подходящи местообитания;

- изясняване подхода за актуализация на данните в стандартните формуляри при реални промени в популациите - дали следва да се разшири интервала, като се обхване по-дългия период или да се посочат по-новите данни. Описване на промените и съхраняване на следа за предходното състояние;
- уточняване на подхода по отношение на посочването в СДФ като предмет на опазване на видове, за които няма реални регистрации на терен, но са налични подходящи местообитания, в зависимост от специфичните особености на видовете
- определяне на критерии за „най-добра налична информация“, съгласно текста на решението на ЕК за утвърждаване на формата на стандартните формуляри, тъй като не винаги най-актуалната информация може да бъде определена като най-добра налична информация;
- значителен обем на променените записи за типовете природни местообитания и необходимост от оптимизиране на работата или приоритизиране. Направено предложение от НПО да се допълнят стандартните формуляри за местообитанията само по отношение на новоустановените местообитания, като се запазят старите записи за всички останали и не се изключва нищо, поради невъзможност да се прецени, коя от информацията е по-качествена.
- разминаване на данните, получени в резултат на изпълнението на основната дейност по проекта и дейността на независим контрол на данните получени от конкретните експерти, направили теренните проучвания и теренната верификация;
- основните опасения относно данните, получени в резултат от изпълнението на проекта са свързани с: преобладаване на модели, субективност на данните и трудно разграничение, кога ненамирането на даден вид/местообитание се дължи на реална липса на условия за съществуването му или на неправилна интерпретация от страна на експерта извършил проучването, или непълно обхождане на зоната поради липса на време, проблеми с интерпретацията на някои местообитания, наличие на култури;
- в резултат на гореописаните проблеми не беше извършена своевременна промяна в предмета на опазване в защитените зони, т.е. добавяне на нов вид/тип природно местообитание или съответно отпадане на видове и местообитания от СДФ в резултат на проекта. Това е една от причините за разминаванията установени от ЕТЦ през 2013г., т.к. извършват проверката на данните от докладването сравнявайки с последната Natura 2000 база данни, официално изпратена от страната;
- подготвян допълнителен анализ от страна на МОСВ (2019) въз основа на ГИС данните за разпространението на местообитанията и видовете, и последните актуални граници на защитените зони с цел установяване на технически грешки и пропуски при попълването на базата данни. Констатирани други технически пропуски в предадената база данни, напр. попълване като „NP“ на предложения за изключване и предложения за запазване на стари записи.

3.4. ПО ОТНОШЕНИЕ НА НАПРАВЕНИТЕ КОМЕНТАРИ ОТ НПО И НАУЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ СВЪРЗАНИ С „КОНСТАТИРАНИ ОТ ТЯХ РАЗЛИКИ“ В НЯКОИ СТОЙНОСТИ ВЪВ ФОРМАТИТЕ ОТ ДОКЛАДВАНЕТО ЗА ПЕРИОДА 2007-2012г., СПРЯМО РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ПРОЕКТ „КАРТИРАНЕ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ПРИРОДОЗАЩИТНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ПРИРОДНИ МЕСТООБИТАНИЯ И ВИДОВЕ – ФАЗА I”.

- Разлика във времевите периоди, посочени в общите доклади на крайните продукти в проекта и периодите, дадени във формите за докладване;

Общите доклади (оценката на ПС на БГ ниво) на крайните продукти по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I” са в специфичен формат (определен от предложените от експертите методики, т.е не съдържат всички полета от формата за докладване), т.к са изготвени по специфична задача и имат за цел да подпомогнат докладването по чл.17 с обезпечаване на ключова информация по оценката на ПС на биогеографско ниво, обхвата на разпространение, площ на местообитанието, размера на популациите при видовете.

Попълването на формите е извършено спрямо зададения от Европейската комисия формат за периода 2007-2012, спазвайки зададените последни актуални изисквания и указания. Всяка една част от информацията в това число и времевите периоди, която е нанесена във формите на докладване е повторно обсъдена и верифицирана от експертите, отговорни за отделните групи целеви обекти.

- Разлика в площите, нанесени във форматите за докладване и тези, фигуриращи в крайните продукти от проекта;

Разликата идва от факта, че изготвянето на картите по проекта е направено в UTM гридова мрежа, докато спрямо изискванията на ЕК, ГИС информацията по докладването се представя в ETRS формат. Конвертирането на информацията води до известни различия. Освен това за част от видовете картите по проекта са изготвени в грид 1x1км, което не отговаря на изискванията на ЕК за грид 10X10км. Преработването на съответните карти също води до разлики в площите.

За видовете обект на картиране ареала на разпространение (range), както и благоприятния ареал на разпространение (favourable reference range) са установени с инструменти различни от предложения range tool във формата за докладване.

4. Преглед на бележките по оценките.

Извършен е преглед и анализ на геобазата данни и националното разпространение на видовете и местообитанията, докладвани по чл.17 от Директива 92/43/ЕИО за периода 2007-2012г., включително обобщения доклад и резюме (оценка и контрол на качеството) бележки на ЕК. Анализът и коментарите на различните случаи е несочен към изясняване на следните обстоятелства: има ли технически грешки, които трябва да бъдат коригирани, или пропуски в данните, или противоречие или методологичен проблем или недостатъчно познание; изясняване причините за несъответствията в някои показатели по отношение на официално публикувани източници на информация, като Червената книга на РБ; кои от становищата на заинтересованите страни и екологични НПО се приемат за кои видове и хабитати, и кои параметри/оценки се приемат/прецизират.

Анализирани са констатациите на техническия доклад на Европейски Тематичен Център по Биологично Разнообразие към Европейската Агенция за Околна Среда, както и становищата и коментарите, изразени от заинтересованите страни.

Докладът на ЕТЦ засяга две основни характеристики на предадените данни, а именно качеството и пълнотата от една страна, верността и целостта от друга. В него са отразени установените грешки и неточности в отделните форми за докладване за видове и типове природни местообитания.

Общите резултати от извършената оценка и контрол на качеството показват следното: всички 90 предадени доклада за природните местообитания са преминали оценка и контрол на качеството без нужда от корекции, докато при видовете от предадените 202 доклада са преминали 183 (за 19 доклада е посочена необходимост от корекция - в 17 са открити грешки, за които се налага задължително отстраняване и при 2 доклада са изискани корекции за подобряване на качеството). По отношение на предадените карти се установява, че има значим процент (57%) на карти за природните местообитания и (22.5%) за видове, нуждаещи се от корекции (по-малък брой са тези, при които има задължителни за отстраняване грешки и по-голям брой, при които може да се подобри качеството).

Специфичните резултати по отделните приложения на докладването по чл. 17, показват следното:

По отношение доклад за видове от Приложение II, IV & V на Директива за местообитанията:

Установени грешки в докладите за видове, които следва да се отстранят задължително.

Като основни причини за установяването на грешки, които следва да се отстранят задължително са посочени такива свързани с факта, че информацията в задължителните полета на докладите не съответства на: спецификациите за формулярите за докладване, на обяснителните бележки и насоки или техническите изисквания към данните. Грешките са три основни групи:

- ✓ Липсва задължителна информация (липсва стойност в задължително поле);
- ✓ Некоректен формат на данните (използван е некоректен формат или стойността не е от списъка с допустими стойности);
- ✓ Некоректна стойност (въведената стойност е грешна, и не съответства на насоките дадени в ръководството за докладване).

Установени доклади за видове, в които се препоръчват корекции. Препоръките са формулирани по следния начин:

- ✓ опционално поле-важна корекция⁴ за случаи при които стойността вписана в опционалните полета противоречи на указанията в Ръководството
- ✓ несъответстваща информация⁴ за случаи при които информацията вписана в задължителните полета е или може да е двусмислена
- ✓ опционално поле - несъответстваща информация⁴ за опционалните полета.

В систематизиран вид са предоставени и препоръки за подобряване на качеството на данните

- ✓ Нула (0) се използва само като стойност нула (0), а не като указател за липсваща информация. Нула може да се използва само в числовите полета.
- ✓ Използване на само максимална или минимална стойност.
- ✓ Докладвани са видове, които може да нямат възпроизвеждаща се популация в страната или за които е препоръчано да се определят като ,новопоявили се – newly arriving⁴ или ,случайни – occasional⁴.
- ✓ При видове и местообитания е въведена 0 (нула) в полето метод (0 – липсващи данни). Когато е посочена 0 – липсващи данни в поле метод, не се очаква да се попълват полетата за параметри или изменения.
- ✓ Много от използваните стойности (GAP distance) са много ниски, дори 0 в сравнение с препоръчаните в Ръководството.
- ✓ Заключениеята за отделни параметри не са базирани на препоръките в Ръководството.
- ✓ При картите на разпространение и ареал има систематични грешки и препоръки за тяхното отстраняване, които се отнасят до:
 - не са предоставени карти за разпространението. Това е допустимо ако за използван метод – карта е посочено липса на данни;
 - в атрибутните данни не е предоставена задължителната информация за код на вида, както и за биогеографския регион;
 - разпространението, или части от него за извън ареала на вида;
 - разпространението попада извън биогеографския регион (например, вид докладван за ALP&CON има разпространение в BLS;

- ареала, или негови части са извън държавните граници;
- разпространението не включва някои от Natura 2000 зоните, в които е обект на опазване;
- ареала не включва някои от Natura 2000 зоните, в които е обект на опазване.
- пространствени данни за ареал се установяват над 250 км от зоните, в които е обект на опазване.

По отношение доклад за типове природни местообитания от Приложение I на Директива за местообитанията:

Установени грешки в докладите за местообитания, които следва да се отстранят задължително.

Като основни причини за установяването на грешки, които следва да се отстранят задължително са посочени такива свързани с факта, че информацията в задължителните полета на докладите не съответства на: спецификациите за формулярите за докладване, на Обяснителните бележки и насоки или техническите изисквания към данните. Грешките са три основни групи:

- ✓ Липсва задължителна информация (липсва стойност в задължително поле);
- ✓ Некоректен формат на данните (използван е некоректен формат или стойността не е от списъка с допустими стойности);
- ✓ Некоректна стойност (въведената стойност е грешна, и не съответства на насоките дадени в ръководството за докладване);
- ✓ В 17 доклада са посочени грешки свързани с пространствените данни/карти по отношение на ареал и разпространение, които могат да се резюмират до:
 - ✓ Разпространение – разпространението или части от него са извън ареала;
 - ✓ Разпространение - разпространението попада извън биогеографските региони за това разпространение (например ако природното местообитание се докладва за ALP&CON а разпространението влиза и в BLS, то това се счита за грешка);
 - ✓ Задължителни полета в атрибутивната информация липсва – код на местообитанието или не е въведена правилно;
 - ✓ Разпространение - разпространението или части от него са извън държавната граница.

Установени доклади за хабитати, в които се препоръчват корекции

Препоръките са формулирани по следния начин:

- ✓ опционално поле-важна корекция¹ за случаи, при които стойността вписана в опционалните полета противоречи на указанията в Ръководството

- ✓ несъответстваща информация⁴ за случаи, при които информацията вписана в задължителните полета е или може да е двусмислена
- ✓ опционално поле - несъответстваща информация⁴ за опционалните полета.

Изводи и препоръки:

Прегледа на основните и специфичните препоръки включени в доклада за оценка и контрол на качеството посочват няколко основни слабости допуснати при докладването за периода 2007-2012 г., които могат да се резюмират до следното:

- ✓ В основната си част докладите преминават успешно контрола за качество, като няма липсващи доклади.
- ✓ Грешки налагащи задължителна корекция са установени само по отношение на видове от Приложения II, IV и V на Директива за местообитанията.
- ✓ По отношение на пространствените данни (карти на разпространение и ареал на видове и местообитания) са установени съществени пропуски включително и липсващи карти (за видове). Въпреки това, делът на картите при които се налага задължителна корекция остава сравнително нисък.

Европейския Тематичен Център по Биологично Разнообразие насърчава използването на всички инструменти за предварителна проверка на данните и своевременната им корекция.

По отношение карти на разпространението

Картите на разпространението на вид/хабитат са от основно значение при формиране на пространствените данни при изготвянето на докладите. От особено значение, е тяхното качество по отношение пространствената точност и своевременно избягване на проблемите описани в доклада за периода 2007-2012 г., а именно разпространение извън ареала, разпространение извън границите на биогеографския регион за които вида е докладван, липса на разпространение в зони от Натура 2000 в които е обект на опазване. До голяма степен, този проблем е елиминиран чрез осъвременяване на Натура 2000 базата данни за България, но при всички случаи при генериране на картите на разпространение, които ще се използват като входни за RangeTool и изготвянето на карти на ареала следва да се подложат на щателна предварителна проверка и оценка. По този начин в докладите не бива да бъде допускано разпространение на вид/местообитание да не включва и зоните в които е обект на опазване. Ако изключването е наложително поради достоверни данни налагащи редакция на стандартните формуляри, то това следва да бъде надлежно документирано и отразено в докладите. Кодовете на видове/хабитати следва да отразяват изискванията, за да може да се осъществи безпроблемна работа на RangeTool.

По отношение карти на ареала

С въвеждането на унифициран подход (централизирано онлайн приложение RangeTool) при изготвяне на картите за ареал (range) при докладването по Чл. 17 за периода 2013-2017 г. до голям степен ще се намали риска от допускане на грешки и неточности при формиране на картата на ареала. Въпреки това, е необходим детайлен преглед на получените данни с оглед избягване на случаи, в които ареала излиза извън границите на страната или извън биогеографския регион за който вида/хабитата е докладван.

5. Преглед и анализ на описанието на типове природни местообитания.

Направен е сравнителен анализ на „Ръководството за определяне на местообитанията от европейска значимост в България“ и „Интерпретационен наръчник на ЕС (ЕО 28)“ по отношение дадените дефиниции на типовете природни местообитания в двата документа, както и описанието на свързаните местообитания, с оглед отдиференцирането им от други местообитания.

Сравнителният анализ насочва към възможни трудности в определянето на терен на някои типове природни местообитания (предвид разлики в експертното мнение свързано с описание на ключови/характерни/типични растителни видове; даването на различен приоритет на субстрата или на наземната част на растителната компонента и т.н.) или отличаването от други местообитания. Това се отнася за някои морски и крайбрежни местообитания, както и за някои тревни и горски местообитания.

По отношение на дюнните местообитания в Приложение 1 към Директива за местообитанията, в описанието на „КРАЙБРЕЖНИ ПЯСЪЧНИ ДЮНИ И КОНТИНЕНТАЛНИ ДЮНИ“ не се конкретизира точна географска локация – крайбрежието на Черно море и вида дюни към тази локация. Това може да доведе до противоречия, предвид характеристиките на типовете дюнни местообитания описани в Закона за биологичното разнообразие и „Ръководството за определяне на местообитанията от европейска значимост в България“, които не са изрично визирани в Приложение 1 на Директивата.

Общите характеристики и характерните таксони на типовете природни местообитания в България са описани в Червената книга на България, Червения списък на местообитанията в Европа и Ръководството за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. В последното публикувано издание на българското ръководство (2009 г.) се съдържат твърде кратки описания, включващи списъци с растителни и животински видове, свързани с типовете природни местообитания по Натура 2000 в България.

В приложение № 3 е представена сравнителна таблица на „Ръководството за определяне на местообитанията от европейска значимост в България“ и „Интерпретационен наръчник на ЕС (ЕО 28)“.

В рамките на проект BG16M1OP002 - 3.005-0001 „Натура 2000 в Черно море“, на база на прегледа на наличните данни, е идентифицирана необходимост от допълване, актуализиране и прецизиране на съществуващите дефиниции в страната и за региона на Черно море като цяло. Посочени са и няколко случая на възможно отклонение на прилаганата към момента дефиниция в България, спрямо Интерпретационния наръчник на ЕС, използваните дефиниции в Румъния и други страни от ЕС, които следва да бъдат подробно разгледани.

Във връзка с това избрания Изпълнител следва да допълни, актуализира и при необходимост коригира дефинициите на целевите типове природни местообитания и техните подтипове за България, въз основа на подробно тълкуване на дефинициите за местообитанията в Интерпретационния наръчник на ЕС, така че да се отразят всички значими регионални и национални вариации в характеристиките на местообитанията.

Посочени са следните типове природни местообитания:

- ✓ 1110 Постоянно покрити от морска вода пясъчни и тинести плитчини;
- ✓ 1130 Естуари;
- ✓ 1140 Тинесто-песъчливи крайбрежни площи, които не са покрити или са едва покрити с морска вода;
- ✓ 1160 Обширни плиткови заливи;
- ✓ 1170 Съобщества с кафяви, червени и зелени водорасли по скалисти морски дъна (Рифове);
- ✓ 1180 Подводни структури, образували се под действието на просмукващи се газове. Следва да се има предвид, че за природно местообитание 1180 „Подводни структури, образували се под действието на просмукващи се газове“ все още няма въведена официална дефиниция за България, тъй като неговото наличие все още не е потвърдено в българските морски пространства (заключение „научна резерва“ от последния биогеографски семинар). За него следва да бъде разработена базова дефиниция въз основа на наличните данни за Черно море, която следва да бъде допълнена и прецизирана, след приключване на теренните дейности, в случай че същото бъде еднозначно установено за България;
- ✓ 8330 Подводни или частично подводни морски пещери;

За тях следва да се посочат: ключови характеристики; Черноморски / български вариации или подтипове на местообитанията; характерни биотопи и видове; препратка към съществуващите класификационни схеми за местообитания, като EUNIS, Европейския Червен списък на местообитанията и Червената книга на България.

6. Анализ на ситуацията с видовете от Приложение 2.

Извършен е анализ на ситуацията с видовете и типовете природни местообитания, за които от докладването за периода 2007-2012 г. се идентифицират много ниски покрития от мрежата Натура 2000 (под 24%).

Покритие по Натура 2000 (%), докладване по чл. 17 период 2007- 2012 г.

А. Местообитания.

Таблица А1 - Национално резюме – България, член 17.

National Summary for Article 17 – Bulgaria ([BG_20140528.doc](#))

Group / Група	HABITATS / Местообитания			
	0-24%	25-74%	75-100%	Unknown/ Неизвестно
Forests / Гори	7	28	29	
Rocky habitats / Скални местообитания и пещери	1	1	15	
Bogs, mires & fens / Превлажнени тресавища, калища и мочурища			8	
Grasslands / Естествени и полуестествени трънни формации	1	7	31	
Sclerophyllous scrubs/ Склерофилни храсталаци			5	
Heath & scrub / Умереноконтинентални ерекоидни храсталаци	1	1	12	
Freshwater habitats / Сладководни местообитания	4	4	8	
Dunes habitats / Крайбрежни пясъчни и континентални дюни		1	5	
Coastal habitats / Крайбрежни и халофитни местообитания		3	12	

Таблица А2 - База данни, докладване 2007-2012

Article17-database.accdb

	Група	Код	Име	БГР	Площ в км2	Площ в Natura 200	Покритие в Natura 2000 (%)
1.	Forests	91BA	Moesian silver fir forests	CON	10.92	1.87	17%
2.	Forests	91E0	Alluvial forests with <i>Alnus glutinosa</i> and <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	ALP	16.03	3.61	23%
3.	Forests	9270	Hellenic beech forests with <i>Abies borisii-regis</i>	ALP	98.2	13.32	14%
4.	Forests	9270	Hellenic beech forests with <i>Abies borisii-regis</i>	CON	7.46	0	0%
5.	Forests	92A0	<i>Salix alba</i> and <i>Populus alba</i> galleries	ALP	0.04	0	0%
6.	Forests	92C0	<i>Platanus orientalis</i> and <i>Liquidambar orientalis</i> woods (<i>Platanion orientalis</i>)	ALP	0.64	0.15	23%
7.	Forests	92D0	Southern riparian galleries and thickets (<i>Nerio-Tamaricetea</i> and <i>Securinegion tinctoriae</i>)	ALP	0.24	0	0%
8.	Forests	92D0	Southern riparian galleries and thickets (<i>Nerio-Tamaricetea</i> and <i>Securinegion tinctoriae</i>)	CON	2.68	0.48	18%
9.	Forests	95A0	High oro-Mediterranean pine forests	CON	0.09	0	0%
10.	Rocky habitats	8120	Calcareous and calcshist screes of the montane to alpine levels (<i>Thlaspietea rotundifolii</i>)	CON	1.01	0	0%
11.	Grasslands	6420	Mediterranean tall humid grasslands of the <i>Molinio-Holoschoenion</i>	CON	0.23	0.04	17%
12.	Heath & scrub	4090	Endemic oro-Mediterranean heaths with gorse	ALP	1.01	0.03	3%
13.	Freshwater habitats	3150	Natural eutrophic lakes with Magnopotamion or Hydrocharition - type vegetation	CON	161.47	36.41	23%
14.	Freshwater habitats	3160	Natural dystrophic lakes and ponds	CON	0.05	0.01	20%
15.	Freshwater habitats	3270	Rivers with muddy banks with <i>Chenopodium rubri</i> p.p. and <i>Bidention</i> p.p. vegetation	ALP	2.1	0.01	0%
16.	Freshwater habitats	3270	Rivers with muddy banks with <i>Chenopodium rubri</i> p.p. and <i>Bidention</i> p.p. vegetation	CON	119.97	13.58	11%
17.	Sclerophyllous scrubs	5130	<i>Juniperus communis</i> formations on heaths or calcareous grasslands	BLS	0.01	0	0%

Б. Видове.

Таблица Б1 - Национално резюме – България, член 17.

National Summary for Article 17 – Bulgaria ([BG_20140528.doc](#))

Group Група	SPECIES / Видове			
	0-24%	25-74%	75-100%	unknown
Mammals/ Бозайници	7	43	11	2
Reptiles Влечуги			15	1
Amphibians/ Земноводни			11	
Fish Риби	4	29	8	
Arthropods/ Членестоноги	1	48	20	1
Molluscs Мекотели		8	2	
Vascular plants Висши растения			22	1
Non-vascular plants Мъхове			7	1

Таблица Б2 - База данни, докладване 2007-2012

[Article17-database.accdb](#)

Група	Код	Наименование	БГР	Покритие натура 2000 (%) min	Покритие натура 2000 (%) max	най-точно покритие
1. Arthropods	1061	Maculinea nausithous	CON			1%
1 Mammals	2609	Mesocricetus newtoni	BLS	20%	20%	
2 Mammals	2609	Mesocricetus newtoni	CON	9%	9%	
3 Mammals	2635	Vormela peregusna	ALP	13%	14%	
4 Mammals	2635	Vormela peregusna	CON	15%	15%	
5 Mammals (Bats)	1316	Myotis capaccinii	BLS	91%	18%	
6 Mammals (Bats)	1303	Rhinolophus hipposideros	BLS	17%	27%	22%
7 Mammals (Bats)	1302	Rhinolophus mehelyi	ALP			0%
8 Fish	5265	Barbus bergi	CON	20%	20%	20%
9 Fish	5288	Alburnus mandrensis	CON	20%	20%	20%
10 Fish	6964	Barbus meridionalis all others	CON			20%
11 Fish	6965	Cottus gobio all others	CON			20%

За видовете, за които не са били налични популационни индикатори в базата данни, е взета информация от [ЕЦУ](#), от информационния лист за съответния вид (download factsheet).

За целта е извършен преглед и анализ на следните документи:

- Натура 2000 Базата данни, предоставена от МОСВ, 2018г. сравнена с Натура 2000 Базата данни, предоставена от МОСВ, 2007г. Разликите в площите се дължат на актуализацията на Натура 2000 базата данни – промяна в площите и оценките в СДФ за редица целеви обекти в множество защитени зони за местообитанията. Набраните данни са в рамките на реализирани проекти вкл. проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на местообитания и видове - Фаза 1". Оценките за някои видове и типове природни местообитания се коригирани допълнително в работната група за актуализиране и преразглеждане на предложенията, направени от проекта в рамките на отделни работни подгрупи – безгръбначни, риби, земноводни и влечуги, бозайници без прилепи, прилепи, природни местообитания и растения.
- Получените продукти от проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на местообитания и видове - Фаза 1" сравнени с тези от докладването на РБългария по чл. 17 от Директива за местообитанията.

Разликите се дължат на няколко основни причини:

- не беше извършена своевременна актуализация в предмета на опазване в защитените зони, т.е. добавяне на нов вид/тип природно местообитание или съответно отпадане на видове и местообитания от СДФ, след края на проекта за картиране. Разминаванията установени от ЕТЦ през 2013г., са в резултат на проверката на данните от докладването сравнявайки с последната Натура 2000 база данни, официално изпратена от страната, която не отразява резултатите от проекта за картиране;
- общите доклади (оценката на ПС на БГ ниво) на крайните продукти по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза 1" са в специфичен формат (определен от предложените от експертите методики, т.е не съдържат всички полета от формата за докладване за периода 2007-2012г.), т.к са изготвени по специфична задача и имат за цел да подпомогнат докладването по чл.17 с обезпечаване на ключова информация за оценката на ПС на биогеографско ниво, обхвата на разпространение, площ на местообитанието, размера на популациите при видовете и т.н. Докато попълването на формите за докладване е извършено спрямо зададения от Европейската комисия формат за периода 2007-2012, спазвайки зададените последни актуални изисквания и указания. Всяка една част от информацията, която е нанесена във формите на докладване е повторно обсъдена и верифицирана от експертите, отговорни за отделните групи целеви обекти, участвали в докладването.
- разлика в площите, нанесени във форматите за докладване и тези, фигуриращи в крайните продукти от проекта за картиране идва от факта, че изготвянето на картите по проекта е направено в UTM гридова мрежа, докато спрямо изискванията на ЕК, ГИС информацията по докладването се представя в ETRS формат. Конвертирането на информацията води до известни различия. Освен това за част от видовете картите по проекта са изготвени в грид 1x1км, което не отговаря на изискванията на ЕК за грид 10X10км. Преработването на съответните карти също води до разлики в площите.

- За видовете обект на картиране ареала на разпространение (range), както и благоприятния ареал на разпространение (favourable reference range) са установени с инструменти различни от предложения range tool във формата за докладване.
- посочените общи площи на местообитанията в рамките на докладването за периода 2007-2012 г. не отчитат мозаечността в разпространението на някои тревни типове природни местообитания;

Изготвеният анализ показва наличието на причини от различно естество за констатираното ниско покритие на Натура 2000 за определени видове и типове местообитания:

- недостатъчни данни или техническа грешка в изготвения модел на разпространение;
- картите на разпространение на видове и типове природни местообитания, основани на подход за моделиране, който изглежда надценява действителното разпространение и популации.
- грешка в границите на определените защитени зони в резултат на което определени видове/природни местообитания са останали извън мрежата;
- грешка в площта на някои природни местообитания посочена като в СДФ на защитените зони като процент от националното покритие от мрежата Натура 2000;
- неточности в определянето на националните оценки за разпространение и популация на целеви видове и типове природни местообитания;

В заключение може да се уточни, че ниското покритие на идентифицираните целеви обекто в „Натура 2000“, по скоро се дължи на методологичен проблем.

Приложения

1. Анализ на референтите списъци от 2012, 2018 и техническото задание по договор 3683/14.12.2018 г. – за видове. Приложението е представено единствено на електронен носител, тъй като извадки от него са направени в настоящия документ, раздел 1.
2. Анализ на референтите списъци от 2012, 2018 и техническо задание договор 3683/14.12.2018 г. – за местообитания. Приложението е представено единствено на електронен носител, тъй като извадки от него са направени в настоящия документ, раздел 1.
3. Сравнителен анализ на „Ръководството за определяне на местообитанията от европейска значимост в България“ и „Интерпретационен наръчник на ЕС (ЕО 28)“. Приложението е представено единствено на електронен носител